საიმედო

II

ქართული ენის სახელმძღვანელო

თბილისი
2006

საიმედო

სავარჯიშოების წიგნი

ნაწილი II

თბილისი

2006 წელი

სავარჯიშოების წიგნზე მუშაობდნენ:

ნინო შარაშენიძე

კახა გაბუნია

სავარჯიშოების წიგნი გამოიცემა ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის ეროვნულ უმცირესობათა უმაღლესი კომისარიატისა და საქართველოს პარლამენტის სახელმწიფო ენის ქვეკომიტეტის მიერ ერთობლივი პროექტის - „ენის კურსები – საჯარო მოხელეთათვის" ფარგლებში.

პროექტის კოორდინატორი: შალვა ტაბატაძე.

თემა 1

1. დაწერეთ თემა: „დედაქალაქის ღირსშესანიშნაობები“

---

2. შეარჩიეთ და ჩასვით საჭირო სიტყვა მრავალწერტილის ნაცვლად:

> საათში, დღეში, კვირაში,
> თვეში, წელიწადში, საუკუნეში

დიდი ადამიანები . . . . ერთხელ იბადებიან.

. . . . ორჯერ დღე და ღამე ერთმანეთს უტოლდება.

. . . . ერთხელ არის დასვენების დღე.

ექიმმა . . . . . . ორჯერ მირჩია წამლის დალევა.

. . . . ორჯერ ვასწრებ სახლში მისვლას და მოსვლას.

. . . . ოთხჯერ მაინც არის სრული კვირა.

3. სწორად გადაანაწილეთ -ზე და –ში, თანდებულები.

სპორტ ☐ მაინცდამაინც არ ვგიჟდები.

თეატრ ☐ კარგი სპექტაკლი გადის.

მთელი საღამო პოლიტიკა ☐ ლაპარაკობენ.

დღეს საღამოს კონცერტ ☐ მინდა წასვლა.

გიორგისთან ერთად კინო ☐ მივდივარ.

4. ისაუბრეთ თქვენი თავის და თქვენი მეგობრების შესახებ (სად ცხოვრობთ თქვენ? მუშაობთ თუ სწავლობთ? სპორტი გიყვართ? იცით საჭმლის მომზადება?).

____

____

____

____

____

____

____

____

____

5. ქართული სიტყვებითვე განმარტეთ:

ზოოპარკი ____

დედაქალაქი ____

სტუდქალაქი ____

კორპუსი ____

საღამოობით ____

მზარეული ____

კერძი ____

ღამეს ათევს ____

თანამშრომელი ____

6. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით საჭირო ბოლოსართები:

ქვეყნის ბედ . . . წყვეტენ;

ცოდნა . . . ეუფლებიან;

ხელისგულ . . . მოჩანს;

ოთხი წლის მანძილ . . . ;

ქვეყნ . . . უმაღლესი ხელისუფლება;

მთავრობა იცვლებ . . . ;

თავ . . . დაჰყურებს.

7. სწორად გამოიყენეთ —ზე, –ში თანდებულები:

მეცნიერება ☐ ვლაპარაკობ;

სამსახურ ☐ დავდივარ;

კინო ☐ ვზივარ;

კალათბურთ ☐ წავედი.

8. დაალაგეთ სიტყვები ისე, რომ მიიღოთ წინადადება:

ამას	ელენე	მისი	შვილი	ჩამოვიდნენ	და
ნათესავი	ორი	თბილისში	წინათ	ჩემი	

____

9. გაეცით მოკლე პასუხები (დიახ ან არა):

დადიხართ თეატრში? ____________________

გიყვართ ფეხბურთი? ____________________

იცით საჭმლის მომზადება? ____________________

მუშაობთ სადმე? ____________________

10. ჩასვით –ჯერ ან –ხელ მრავალწერტილის ნაცვლად:

კვირაში ორ . . . . . ვთამაშობ ფეხბურთს.

დღეში ერთ . . . . . . წამალს ვსვამ.

ბევრ . . . . . . მითქვამს შენთვის, არ დაიგვიანო-მეთქი!

თვეში ერთ . . . . სოფელში მივდივარ.

11. გამოიყენეთ -ზე, -ში, -თან თ ნდებულები და შეადგინეთ წინადადებები.

____

____

____

____

12. ჩაანაცვლეთ მოცემული ზმნები თავაზიანობის გამომხატველი ფორმებით.

როგორ ხარ? ______________________

სად მიდიხარ? ______________________

დაჯექი სკამზე! ______________________

გამარჯობა! ______________________

როგორ ხარ? ______________________

კარგად იყავი! ______________________

ჭამე! ______________________

აიღე! ______________________

მიეცი! ______________________

13. სად უნდა ვიხმაროთ სავრცობი – -ა (ჩასვით სათანადო ადგილას)?

ქალს . .ც და კაცს . ც – ყველას უხაროდა შემოდგომის დადგომა.

თუთას . . ვით ტკბილი იყო.

დიდს . . . თუ პატარას, ყველას ენატრებოდა გივი.

14. სათანადო ადგილას ჩასვით –კენ, -გან, -თვის, -თანავე თანდებულები

ხერხემალი შედგება მალების . . . . . .;

დედაჩემის წასვლის . . . . გიორგი მოვიდა;

სასწრაფო დახმარების მანქანა საავადმყოფოს . . . . . . წავიდა;

სხდომა ხვალის . . . . . . არის დანიშნული.

საჭირო კონსტრუქციები

1. მხატვარ . . . სურათ . . . ხატავს.

   მხატვარ . . . სურათ . . . დახატა.

   მხატვარ . . . სურათ . . . დაუხატავს.

2. მშენებელ . . სახლ . . აშენებს.

   მშენებელ . . სახლ . . ააშენა.

   მშენებელ . . სახლ . . აუშენებია.

1. წერა

მე გიორგის წერილს . . . . . .

გიორგი მე წერილს . . . . . .

2. ხატვა

შენ ბაგრატს . . . .

ბაგრატი შენ . . . .

თემა 2

1. ᲡᲘᲢᲧᲕᲐᲡ „ბაზარი" ᲐᲖᲠᲝᲑᲠᲘᲕᲐᲓ ᲓᲐᲣᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲗ ᲡᲮᲕᲐ ᲡᲘᲢᲧᲕᲔᲑᲘ.

ბაზარი

2. ᲓᲐᲐᲡᲠᲣᲚᲔᲗ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲔᲑᲘ:

ბაზარი სავაჭრო ადგილია, სადაც ____________________

მყიდველები პროდუქტებს ____________________

სპეციალურ ადგილს პროდუქტების დასაწყობად ____________________

დახლებზე აწყვია ____________________

3. ᲒᲐᲛᲝᲘᲧᲔᲜᲔᲗ ᲡᲘᲢᲧᲕᲔᲑᲘ: სავაჭრო ადგილი, გამყიდველი, მყიდველი, დახლი, სასწორი, კილოგრამი, ამიწონეთ ᲓᲐ ᲐᲦᲬᲔᲠᲔᲗ ᲗᲥᲕᲔᲜᲘ ᲑᲐᲖᲐᲠᲨᲘ ᲕᲐᲭᲠᲝᲑᲘᲡ ᲡᲪᲔᲜᲐ.

____

____

____

____

____

____

____

4. მიუწერეთ შესაბამისი სრული დასახელება:

მლ ________	კმ ________
კგ ________	ც ________
ტ ________	მმ ________
გრ ________	სმ ________
დმ ________	მ ________

5. გამოიყენეთ ფრაზები: გთხოვთ, ამიწონოთ! ამიწონეთ, თუ შეიძლება! რამდენი კილო გნებავთ? რამდენი ავწონო? აგიწონოთ? – დიახ, ამიწონეთ. ზუსტი სასწორია? კარგად ამიწონეთ? – თუ გნებავთ, გასინჯეთ. ააგეთ დიალოგი.

6. რა განსხვავებაა ბაზარსა და ბაზრობას შორის? ახსენით თქვენი სიტყვებით.

____

____

____

7. მრავალწერტილის ნაცვლად სათანადო ფორმით ჩასვით სიტყვები: დახლი, მყიდველი, გამყიდველი, სურსათ-სანოვაგე, ბაზარი.

(ბაზარი). . . . . პროდუქტები იყიდება.

(გამყიდველი). . . . . მთელი დღე (დახლი). . . . . დგანან.

(მყიდველი) . . . . ყიდულობს (სურსათ-სანოვაგე) . . . .

8. ამ სიტყვების გამოყენებით ააგეთ წინადადება:

დაბებში	დიდ	რამდენიმეა	ქალაქებში და
ერთი	ბაზარი	ქალაქებში	პატარა

____

____

9. გადაიყვანეთ III პირში:

სამი კილო ვაშლი ვიყიდე. ______________________

გუშინ ბაზარში ვიყავი. ______________________

ყურძენი ჩემს სასწორზე ავწონე. ______________________

ნავაჭრში ფული მივეცი. ______________________

1

10. რა შეიძლება შევიძინოთ ბაზრობაზე? ჩამოწერეთ, რასაც გაიხსენებთ.

ბაზრობა	

11. დაწერეთ თემა: შემოდგომის ბაზარი.

___

___

___

___

___

___

___

___

___

___

12. მოძებნეთ ნატვრის, სურვილის გამომხატველი ფორმები და შემოხაზეთ:

დავწერე	მიდი!	დახატოს	ააშენე!	ეძებდეს
წაიქცა	მოიტანეს	ნახოს	დაინახა	დალიოს

13. რომელ პირს განეკუთვნება მოქმედება? მოქმედს თუ სამოქმედიოს?

მკერავმა ტანსაცმელი შემიკერა. – ___

ხვალ სურათს დაგიხატავ. – ___

გიორგის საჩუქარი მივუტანე. – ______________________________

ჩემმა მეზობელმა სახლი აიშენა. – ______________________________

14. აწარმოეთ ზმნებისაგან ნაზმნარი სახელები:

ყიდის –	
ხატავს –	
კერავს –	

15. ჩაწერეთ ზმნის სწორი ფორმა მრავალწერტილის ნაცვლად:

ხვალ სამსახურში უნდა . . . . (წასვლა).

იქნებ დღეს მაინც . . . . წვიმა (მოსვლა).

ვფიქრობ სახლი . . . . (აშენება).

ვეჭვობ, ეს საქმე . . . . (გამოსვლა).

16. შეავსეთ ცხრილში გამოტოვებული უჯრები:

ჭამს		ჭამოს
	დაწერე!	დაწეროს
აშენებს	ააშენე!	
მიდის		მივიდეს

17. შეადგინეთ წინადადებები ნატვრისა და ბრძანების გამომხატველი ფორმების გამოყენებით.

____

____

____

____

____

საჭირო კონსტრუქციები

1. დედა . . . შვილ . . . უჯავრდება.

   დედა . . . შვილ . . . გაუჯავრდა.

   დედა . . . შვილ . . . გასჯავრებია.

2. დათო . . ვახტანგ . . ცემს.

   დათო . . ვახტანგ. . ცემა.

   დათო . . ვახტანგ. . უცემია.

1. ჩუქება

ჩვენ ნათესავებს საჩუქარი . . . .

ნათესავებმა ჩვენე წერილს . . . .

2. დაბარება

მე ნინოს მოკითხვა . . . .

ნინომ მე მოკითხვა . . . .

7. ᲬᲘᲜᲐ ᲡᲐᲕᲐᲠᲯᲘᲨᲝᲨᲘ ᲒᲐᲛᲝᲧᲔᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲤᲠᲐᲖᲔᲑᲘᲡ ᲓᲐᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲘᲗ ᲐᲐᲒᲔᲗ ᲗᲔᲛᲐ: „სასწრაფო დახმარება“.

____

____

____

____

____

____

____

8. ᲓᲐᲣᲡᲕᲘᲗ ᲙᲘᲗᲮᲕᲐ:

ოჯახში მოხუცი გვყავს. _______________________

მარიამს გული აწუხებს. _______________________

ექიმი დანიშნულებას უწერს. _______________________

წამალი სამ საათზე უნდა მიიღოს ხოლმე. _______________________

____

9. ᲠᲝᲛᲔᲚ ᲡᲞᲔᲪᲘᲐᲚᲘᲡᲢᲗᲐᲜ ᲧᲝᲤᲘᲚᲮᲐᲠᲗ ᲞᲝᲚᲘᲙᲚᲘᲜᲘᲙᲐᲨᲘ?.

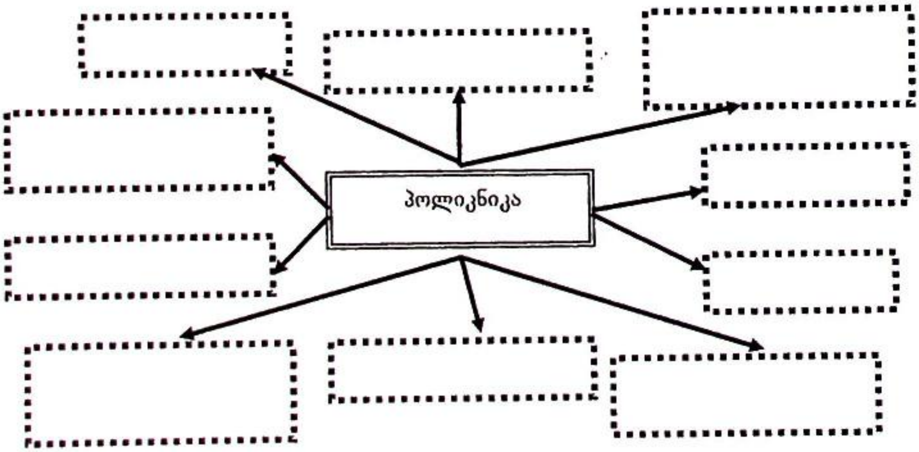

10. რა სახის გამოკვლევა უნდა ჩაიტაროთ, ფილტვების ავადმყოფობა რომ დადგინდეს? შემოხაზეთ სწორი პასუხი.

ექოსკოპია	რენტგენი	ულტრასონოგრაფია

11.. ამ სურათებზე გამოხატული ნივთების სახელწოდებების გამოყენებით შეადგინეთ წინადადებები.

12. აღწერეთ სურათი. გამოიყენეთ სათანადო ფრაზები:

13. გაეცით კითხვებს პასუხები:

___

___

___

14. ᲓᲐᲣᲡᲕᲘᲗ ᲙᲘᲗᲮᲕᲐ:

– დღეს მაღალი წნევა მაქვს. ___

– არა, გული არ მაწუხებს. ___

– საავადმყოფოში ვმუშაობ. ___

– კარდეოლოგიურ განყოფილებაში. ___

15. ᲩᲐᲡᲕᲘᲗ -ურ, ან –ულ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲬᲔᲠᲢᲘᲚᲘᲡ ᲜᲐᲪᲕᲚᲐᲓ:

ინფექცი . . . დაავადება.

კარდეოლოგი . . . განყოფილება.

პედიატრი . . . კლინიკა.

რესპუბლიკ . . . საავადმყოფო.

ქირურგი . . . . პალატა.

16. ᲠᲐ ᲣᲜᲓᲐ ᲩᲐᲘᲡᲕᲐᲡ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲬᲔᲠᲢᲘᲚᲘᲡ ᲜᲐᲪᲕᲚᲐᲓ, –-ᲙᲔᲜ ᲗᲣ -ᲒᲐᲜ?

ბაგრატი ქალაქის . . . . წავიდა.

თიხის . . . . დოქები კეთდება.

ლევანის . . . ხელი გაიქნია.

გიორგის . . . . წერილი მივიღე.

სკოლისა . . . ჰერი, ჰერი!

17. ᲨᲔᲪᲕᲐᲚᲔᲗ ᲬᲘᲜᲐᲓᲐᲓᲔᲑᲐ ᲘᲡᲔ, ᲠᲝᲛ ᲒᲐᲛᲝᲘᲧᲔᲜᲝᲗ –თანავე ᲗᲐᲜᲓᲔᲑᲣᲚᲘ.

როგორც კი გათენდა, სახლიდან გავედით. –

___

18. გადაიყვანეთ მრავლობით რიცხვში:

ბავშვი ცუდად არის. ______________________________

კარდიოლოგმა ავადმყოფი გასინჯა. ______________________________

საავადმყოფოში მძიმე ავადმყოფი წევს. ______________________________

ექიმმა წამალი დამინიშნა. ______________________________

საჭირო კონსტრუქციები

1. ბრაზილია . . . თამაშ . . . იგებს.

   ბრაზილია . . . თამაშ . . . მოიგო.

   ბრაზილია . . . თამაშ . . . მოუგია.

2. მეცნიერ . . წიგნ . . წერს.

   მეცნიერ . . წიგნ . . დაწერა.

   მეცნიერ . . წიგნ . . დაუწერია.

1. თხოვება

ასმათმა წიგნი . . . . . .

მე ასმათს წიგნი . . . . . .

2. ჭამა

დედაჩემს საჭმელი . . . .

დედაჩემმა საჭმელი . . . .

თემა 4

1. ჩამოთვალეთ, ადამიანის სხეულის რომელი ნაწილიც გაგახსენდებათ:

ადამიანის სხეულის ნაწილები	
1.	9.
2.	10.
3.	11.
4.	12.
5.	13.
6.	14.
7.	15.
8.	16.

2. მიუწერეთ ნახატებს სახელები ქართულად: –

_______________ _______________ _______________ _______________

3. მტკივა (გტკივა, სტკივა) ზმნისა და ახალი სიტყვების საშუალებით შეადგინეთ წინადადებები (გამოიყენეთ არ ნაწილაკიც).

4. რომელი დაავადების სახელი იცით ქართულად? ჩამოთვალეთ.

დაავადებები	

5. რომელი ინფექციური დაავადებები გაქვთ გადატანილი თქვენ (თქვენს შვილს, ძმას, დას...)?

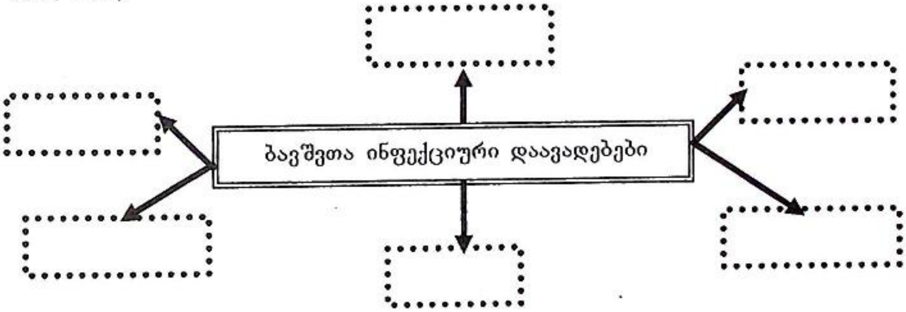

6. აწარმოეთ –იან, -ოვან ბოლოსართების საშუალებით ახალი სიტყვები:

სახელი	→	
ქუდი	→	
ჩირქი	→	
მარილი	→	

7. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით სათანადო ფორმა:

ადამიანი . . . . სუნთქავს.

. . . . საკვებს ამუშავებს.

. . . . ორგანიზმს წმენდს.

. . . . სისხლმბადი ორგანოა

8. დაალაგეთ სიტყვები ისე, რომ მიიღოთ წინადადება:

ყურს	დავადებთ,	გავიგონებთ .	თუ
მკერდზე	გულისცემას	ადამიანს	

___

9. აღწერეთ სურათი. გამოიყენეთ სიტყვები: ექიმი-ოკულისტი, მხედველობის გასინჯვა, სათვალე, სათვალის ზომა. მინუსი (ახლომხედველი), პლუსი (შორსმხედველი).

___

___

___

___

___

___

10. უპასუხეთ კითხვებს:

რა ჰქვია ადამიანის სხეულის წინა მხარეს? ___

რა ჰქვია ადამიანის სხეულის უკანა მხარეს? ___

სად არის მოთავსებული შინაგანი ორგანოები? ___

მკერდის რომელ მხარესაა მოთავსებული გული? ___

რით სუნთქავს ადამიანი? ___

როგორ სუნთქავს ადამიანი? ___

11. გადაიყვანეთ სხვა პირებში:

მე გული მტკივა

ჩვენ გული ______________________.

შენ გული ______________________.

თქვენ გული ______________________.

მას გული ______________________.

მათ გული ______________________.

12. სტკივა ზმნისა და ახალი სიტყვების საშუალებით შეადგინეთ წინადადებები:

____

____

____

____

____

13. აღწერეთ სურათი. გამოიყენეთ სიტყვები: სასწრაფო დახმარების გამოძახება, სასწრაფო საოპერაციო, ოპერაცია, ექიმების ბრიგადა.

____

____

____

____

____

____

14. ჩასვით –იან ან –ოვან მრავალწერტილის ნაცვლად:

ცხიმ . . . . კანი აქვს.

კუნთ . . . . . ქსოვილი გაჭრეს.

ჩირქ . . . . . გლანდები აწუხებს.

ცეცხლ . . . . . ბურთი ანათებს.

15. შეცვალეთ ზმნები ისე, რომ აღარ დაგვჭირდეს კუთვნილების გამომხატველი ნაცვა\ლსახელის ხმარება:

სახლი ჩემთვის ავაშენე – ____________________

სახლი შენთვის ავაშენე – ____________________

სახლი გიორგისთვის ავაშენე – ____________________

შენ ჩემთვის სახლი ააშენე - ____________________

16. დავაჯგუფოთ ზმნის ფორმები:

დავიმზადე დამიხატა დავწერე გავუკეთე და-
ვარტყი გავისინჯე მოგიტანა ავაშენე შევიკერე

არავისთვის განკუთვნილი მოქმედება	მოქმედი პირისთვის განკუთვნილი მოქმედება	არამოქმედი პირისთვის განკუთვნილი მოქმედება

17. ჩასვით სწორი ფორმა მრავალწერტილის ნაცვლად.

დავითმა მეგობარს სახლი . . . . (აშენება).

ზურამ ხელში ჩაქუჩი . . . . (ჩარტყმა).

ქათამმა კვერცხი . . . . (დადება).

18. შეუწყეთ ხატავს ზმნის სწორი ფორმები:

მხატვარმა მე ნახატი . . . .   მხატვარმა ჩვენ ნახატი . . . .

მხატვარმა შენ ნახატი . . . .   მხატვარმა მე ნახატი . . . .

მხატვარმა მას ნახატი . . . .   მხატვარმა მათ ნახატი . . . .

19. შეავსეთ ცხრილის ცარიელი უჯრები:

წერს	იწერს	
	იხატავს	უხატავს
აშენებს		უშენებს
ათბობს	ითბობს	

საჭირო კონსტრუქციები

1. დედა . . . შვილ . . . ეფერება.

დედა . . . შვილ . . . მოეფერა.

დედა . . . შვილ . . . მოჰფერებია.

2. გიორგი . . გაკვეთილ . . სწავლობს.

გიორგი . . გაკვეთილ. . ისწავლა.

გიორგი . . გაკვეთილ. . უსწავლია.

1. შეკერვა

მკერავმა შენ კარგი შარვალი . . . . . .

შენ ანეტას კაბა . . . .

2. დადგმა

არმენას წინ სკამი . . . .

არმენამ წინ სკამი . . . .

თემა 5

1. როგორ არის მიღებული სიტყვა საყოფაცხოვრებო? დაშალეთ და გამოყავით თავსართ-ბოლოსართები.

საყოფაცხოვრებო	→			

2. ჩამოთვალეთ თქვენთვის ცნობილი სა- -ო თავსართ-ბოლოსართით ნაწარმოები სიტყვები:

სა- . . . -ო

3. აღწერეთ სურათი და გამოიყენეთ სურათთან მოცემული ფრაზები.

ვარდი, ქრიზანთემა, მიხაკი, თაიგული, ძალიან ძვირი, მეყვავილე, დღესასწაული, მინდვრის ყვავილები

4. ჩამოთვლილი სიტყვებიდან შეარჩიეთ საჭირო და ჩასვით მრავალწერტილის ნაცვლად:

არასდროს
ზოგჯერ
იშვიათად
ხანდახან
ხშირად
სულ

. . . . შეიძლება კარგად გართობა და მოლხენა.

. . . . დავდივარ ხოლმე ბაზარში.

. . . . იმას ვცდილობ, არავის ვაწყენინო.

იცოდე, ... არ დამიყვირო!

. . . . ვიცი ხოლმე გაბრაზება..

5. შეადგინეთ წინადადებები ამ სიტყვების გამოყენებით: არასდროს, ზოგჯერ, იშვიათად, ხშირად, სულ, მუდამ (მუდმივად).

6. ჩამოთვალეთ, რა პროფესიის სახელწოდებებიც გაგახსენდებათ:

პროფესიები	

7. შეადგინეთ განცხადება საათების შეკეთების თაობაზე.

____

____

____

____

8. რომელი ხელოსნები დაგჭირდებათ რემონტის გაკეთების დროს (შეარჩიეთ ყუთიდან, შემოხაზეთ)?

მკერავი	მხერხავი	სანტექნიკოსი	მესაათე	მეყვავილე
მშენებელი	მეცხვარე	პარკეტის დამგები	დამლაგებელი	
კედლების შემთეთრებელი	მლესავი	მეეტლე		

____

____

9. რომელი პროფესიის სახელწოდებები შეგხვდათ სახელმძღვანელოში წარმოდგენილ ტექსტში? ამოიწერეთ და განმარტეთ.

____________ - ______________________________

____________ - ______________________________

____________ - ______________________________

____________ - ______________________________

____________ - ______________________________

____________ - ______________________________

____________ - ______________________________

____________ - ______________________________

____________ - ______________________________

____________ - ______________________________

10. ხელობის აღმნიშვნელი სახელები (მესაათე, მკერავი, მშენებელი) დაშალეთ და მიუწერეთ, რომელი სიტყვებისგან არიან ნაწარმოები.

მესაათე - ______________________________

მკერავი - ______________________________

მშენებელი - ______________________________

11. დაალაგეთ სიტყვები ისე, რომ მიიღოთ წინადადება:

ვერისა ქალაქზე ეგულებოდა მუშტრები და ორთაჭალის სადაც მუშტს ფიქრობდა იბაგუნებდა სახლებს ძმაკაცები, და გულზე სულ იგონებდა სალხინო

____

____

12. მიუწერეთ, ვინაა და რას აკეთებს:

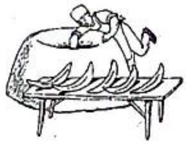

__________________ __________________ __________________

13. მიეცით სიტყვებს ისეთი ფორმა, რომ მიიღოთ წინადადება:

მეზობელი იაგორა პატივი შეხვედრა და ხატობა მიპატიჟება

____

14. შეცვალეთ ფორმა ძაღლითურთ სხვაგვარი წარმოებით:

გიორგი სახლში თავისი ძაღლითურთ შემოვიდა

____

____

15. ცალ-ცალკე დააჯგუფეთ —-დან (-იდან) თანდებულიანი ფორმები, რომლებიც დროს და ადგილს გამოხატავენ:

ბაგრატი სახლიდან გამოვიდა.

ხუთი საათიდან აქ ვიცდი.

ფანჯრიდან აკაკიმ გამოიხედა.

იმ დღიდან ალეკო ღვინოს აღარ სვამს.

დილიდან ფეხზე ვდგავარ.

წიგნი კარიდან მომაწოდა.

ადგილი	დრო

16. ცალ-ცალკე დააჯგუფეთ -მდე (-ამდე) თანდებულიანი ფორმები, რომლებიც დროს და ადგილს გამოხატავენ:

ადგილი	დრო

17. როდის გამოხატავს –იდან, -ამდე დროს, როდის – ადგილს, როდის იხმარება სხვა მნიშვნელობით?

დილიდან საღამომდე იჯდა სკამზე და ხმას არ იღებდა.

ამ ლაპარაკიდან აზრი ვერ გამოიტანა.

ტყიდან შველი გამოხტა.

მოდგომარეობის გაუარესებამდე დატოვეს იქაურობა.

ჩემს ეზომდე ველარ მივაღწიე.

დრო	ადგილი	იხმარება სხვა მნიშვნელობით

18. ჩასვით სათანადო თანდებულები მრავალწერტილის ნაცვლად:

მე ბაგრატი ვარ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტ . . . . . ვსწავლობ და ახლა თბილის . . . . . ვცხოვრობ. ჩემი ბინა სტუდქალაქ . . . . .ა, მაღალი კორპუსის მეოთხე სართულზე. ჩემს ბინ. . . . ფეხით ასვლა არ მიჭირს. აქ ჩემს მეგობართან ერთად ვცხოვრობ. მას გიორგი ჰქვია. გიორგი ქართველია. მისი ოჯახი ლენტეხ. . . . ცხოვრობს. თვითონაც ჩემსა. . . . უნივერსიტეტ. . . . სწავლობს და ახლა სტუდქალაქ. . . . ცხოვრობს. ჩვენ კარგი მეგობრები ვართ. ხშირად ერთად დავდივართ თეატრ. . . ., კონცერტებ. . . ., კინო. . . საღამოობით ბევრს ვსაუბრობთ. ვლაპარაკობთ პოლიტიკა. . ., ხელოვნება. . . ., სპორტ. ჩვენ დილ. . . . საღამო. . . . სულ ერთად ვართ.

საჭირო კონსტრუქციები

1. ვალერი . . . მუსიკა . . . ისმენს.

ვალერი . . . მუსიკა . . . მოისმინა.

ვალერი . . . მუსიკა . . . მოუსმენია.

2. მარინა . . საჭმელ . . ჭამს.

მარინა . . საჭმელ. . ჭამა.

მარინა . . საჭმელ. . უჭამია.

1. დაძახება

ჩვენ ლალიმ . . . .

მე და გიორგიმ ლალის . . . .

2. დახმარება

რატომ არ . . . . ზურას?

რატომ არ . . . . თქვენ ზურა?

თემა 6

1. ჩამოთვალეთ, სპორტის რომელი სახელწოდება იცით ქართულ ენაზე:

სპორტის სახეობა	
1.	9.
2.	10.
3.	11.
4.	12.
5.	13.
6.	14.
7.	15.
8.	16.

2. სპორტის რომელი სახეობის წარმომადგენელია? მიუწერეთ:

3. ამოიწერეთ –ელ ბოლოსართით ნაწარმოები სახელები, დაშალეთ და მიუწერეთ სათანადო სპორტის სახეობის აღმნიშვნელი ტერმინი.

ჰოკეისტი ფეხბურთელი მორაგბე
კალათბურთელი ტანმოვარჯიშე მოკრივე
ხელბურთელი მშვილდოსანი

	➡	
	➡	
	➡	

4. მრავალწერტილის ნაცვლად (ფრჩხილებში ჩასმული სპორტის სახეობის აღმნიშვნელი სიტყვის გამოყენებით) ჩასვით სპორტსმენის (ან სპორტის ამა თუ იმ სახის წარმო-მადგენლის) აღმნიშვნელი სიტყვა სწორი ფორმით:

ლოსაბერიძე გამოჩენილი ქართველი . . . . (მშვილდოსნობა).

ინგლისელმა . . . . გამარჯვება იზეიმეს (ფეხბურთი).

ამერიკელი . . . . რინგზე გაეიდა (კრივი).

. . . . ქალებმა ტურნირში გაიმარჯვეს (ჭადრაკი).

ფრანგმა . . . . გაფრთხილება მიიღო. (კალათბურთი).

5. სპორტის ამა თუ იმ სახეობის აღმნიშვნელი სიტყვისგან აწარმოეთ სპორტსმენის (ამ სპორტის წარმომადგენლის) სახელწოდება. გამოიყენეთ ყველა ჩამოთვლილი სუფიქსი.

ჰოკეი	-ოსან	➡	
ჭადრაკი	-ელ	➡	
წყალბურთი	-ისტი	➡	
მშვილდი	მო- -ე	➡	

6. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით სათანადო ფორმა:

ავსტრალიამ მიმართა ფეხბურთის საერთაშორისო . . . . მომავალი მსოფლიო . . . . მასპინძლობის თაობაზე. ჩემპიონატი 2006 წელს . . . . ავსტრალიას ჩემპიონატზე ძლიერი . . . . ეყოლება.

7. ტექსტში გამოტოვებული ადგილები შეავსეთ სათანადო სიტყვებით, სწორი ფორმით (შეარჩიეთ ყუთიდან):

ტურნირი	თასი	ფეხბურთი	შანსი

ორშაბათს გაიმართება დიდი . . . . მინი . . . ., დიეგო მარადონას სახელობის . . . . გამარჯვების დიდი . . . . აქვს არგენტინის ნაკრებს.

8. განმარტეთ თქვენი სიტყვებით:

მსოფლიო ჩემპიონატი – ______________________________

საერთაშორისო ფედერაცია – ______________________________

კანდიდატურა – ______________________________

ვადა – ______________________________

ხელმძღვანელობით – ______________________________

შეჯიბრი // შეჯიბრება – ______________________________

იასპარეზებს – ______________________________

9. გაეცით პასუხი კითხვებს:

I. სპორტის რომელი სახეობა გიყვართ?

____

____

II. ხშირად უყურებთ სპორტულ გადაცემებს ტელევიზორში?

____

____

III. ხშირად დადიხართ სპორტულ შეჯიბრებზე?

____

IV. თქვენ თუ მონაწილეობდით რომელიმე სპორტულ შეჯიბრებაში?

____

____

V. უყურებთ ფეხბურთს?

____

VI. ფეხბურთის რომელ გუნდს გულშემატკივრობთ?

____

10. ᲓᲐᲐᲯᲒᲣᲤᲔᲗ ᲡᲞᲝᲠᲢᲘᲡ ᲡᲐᲮᲔᲝᲑᲔᲑᲘ:

ორთაბრძოლა	ძალოსნობა	მძლეოსნობა	თამაშები	ტანვარჯიში

11. ᲩᲐᲛᲝᲗᲕᲐᲚᲔᲗ ᲨᲔᲯᲘᲑᲠᲘᲡ ᲜᲐᲘᲠᲡᲐᲮᲔᲝᲑᲐᲜᲘ:

შეჯიბრი	
1.	5.
2.	6.
3.	7.
4.	8.

12. ᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲔᲗ –ელ, -ოსან, მო -ე თავსართ-ᲑᲝᲚᲝᲡᲐᲠᲗᲔᲑᲘᲡ ᲡᲐᲨᲣᲐᲚᲔᲑᲘᲗ ᲡᲞᲝᲠᲢᲡᲛᲔᲜᲗᲐ ᲐᲦᲛᲜᲘᲨᲕᲜᲔᲚᲘ ᲡᲘᲢᲧᲕᲔᲑᲘ:

კრივი → ______

კალათბურთი → ______

რაგბი → ______

რაგბი → ______

13. შეარჩიეთ თანდებულები და ჩასვით მრავალწერტილის ნაცვლად.

ხერხემალი შედგება მალების ...... ;

დედაჩემის წასვლის .... გიორგი მოვიდა;

სასწრაფო დახმარების მანქანა საავადმყოფოს ...... წავიდა;

სხდომა ხვალის ...... არის დანიშნული.

14. განმარტეთ სიტყვები:

გაიმართა – ______

მეტოქე – ______

მორიგი – ______

უშუალო – ______

დაასრულა – ______

ჩამორჩება – ______

კონკურენტი – ______

გადაინაცვლა – ______

15. სათანადოდ გამოიყენეთ სიტყვები: დამარცხდა, მოუგო, ფრედ დაამთავრეს:

ბრაზილიამ იტალიის ნაკრებს . . . .

ჰოლანდიის ნაკრები . . . . საფრანგეთის ნაკრებთან.

გერმანიის ფეხბურთელებმა რუსებთან თამაში . . . .

16. თქვენი სიტყვებით განმარტეთ:

სტარტი - ______________________________

ფინიში - ______________________________

17. უპასუხეთ კითხვებს; საპასუხოდ აირჩიეთ სიტყვები და ჩასვით სათანადო ფორმაში:

საჭადრაკო დაფა
ხალიჩა მოკრივე
ძალოსანი სტადიონი
დაშნა წყალბურთელი
მშვილდ-ისარი მოედანი

I. სად ტარდება ფეხბურთის მატჩი?

____

II. რაზე ჭიდაობენ მოჭიდავეები?

____

III. ვინ სწევს სიმძიმეებს?

____

IV. რა უჭირავს ჩოგბურთელს? რით თამაშობს იგი?

____

V. რა აქვს მოფარიკავეს? რით იბრძვის იგი?

____

VI. ვის აცვია ხელთათმანი ორთაბრძოლისას?

____

VII. ვინ თამაშობს წყალში ბურთს?

____

VIII. რაზე თამაშობენ მოჭადრაკეები ჭადრაკს?

____

IX. რა უჭირავს მშვილდოსანს ხელში?

____

18. ჩასვით მრავალწერტილის ნაცვლად:

გუნდი დამარცხდა მატჩი
ჩემპიონატი ყაიმი ნაკრები
კონკურენტი ქულა პარტია

გუშინ გაიმართა მორიგი . . . . . მსოფლიოს საჭადრაკო . . . . საქართველოს მოჭადრაკე ქალთა . . . . . შეხვდა პოლონეთის გუნდს და საკმაოდ მოულოდნელად . . . .: 0. 5 : 2. 5. ჩიბურდანიძე, იოსელიანი და არახამია, შესაბამისად, რადჯევიჩს, დოროხოვსკაიასა და მონიკა სოკოლს შეხვდნენ. იოსელიანმა და არახამიამ წააგეს . . . . , მაია ჩიბურდანიძემ კი . . . . . . დაასრულა შეხვედრა; ჩვენი . . . . .უშუალო . . . . .ჩინეთის ნაკრებმა გაიმარჯვა და პირველ ადგილზე მყოფ საქართველოს ნაკრებს მხოლოდ ნახევარი . . . . . ჩამორჩება.

19. მიუწერეთ მრავლობითი რიცხვის ფორმა:

ფეხბურთელი →	
შეხვედრა →	
პარტია →	
მოკრივე →	

საჭირო კონსტრუქციები

1. ნანა . . . ბურთ . . . ისვრის.
   ნანა . . . ბურთ . . . ისროლა.
   ნანა . . . ბურთ . . . უსვრია.
2. ბიჭ . . ლექს . . ამბობს.
   ბიჭ . . ლექს. . თქვა.
   ბიჭ . . ლექს. . უთქვამს.

1. დაწვენა

გელა ლოგინში . . . . . .

გელამ ლოგინში . . . .

2. დაყვირება

არ . . . . ბაგრატს!

მე არ . . . . ბაგრატ!

თემა 7

1. უპასუხეთ კითხვებს:

I. რა ტრანსპორტით შეიძლება იმოგზაუროს ადამიანმა?

II. რომელ ტრანსპორტს ამოირჩევდით თქვენ სამოგზაუროდ?

III. თქვენს მხარეში არის აეროპორტი? პორტი? სადგური?

IV. გიყვართ მოგზაურობა?

V. რომელი ქვეყნების დათვალიერება გინდათ?

VI. ყოფილხართ საზღვარგარეთ? სად? როდის? რამდენი ხნით?

VII. გყავთ ნათესავები ან მეგობრები საზღვარგარეთ?

2. აირჩიეთ ქვეყანა და მოყევით, რა იცით მის შესახებ.

რუსეთი	ამერიკა	ინგლისი	საფრანგეთი
ინდოეთი	ავსტრალია	ეგვიპტე	

____

____

____

____

____

3. დაუსვით კითხვები:

- საფრანგეთში ვიმოგზაურე. ______________________
- თვითმფრინავით გავფრინდი. ______________________
- ყველაზე მეტად ეიფელის კოშკი მომეწონა. ______________________
- საქართველო ძალიან მომენატრა. ______________________
- უკან მატარებლით დავბრუნდი. ______________________

4. გადააკეთეთ წინადადებები უკუთქმითად:

ორშაბათს საელჩოში ვიყავი. ______________________

იტალიაში ფეხით წავედი. ______________________

„შენგენის“ ვიზა ავიღე. ______________________

თვითმფრინავში ბარგი ავიტანე. ______________________

5. ჩასვით სათანადო სიტყვები მრავალწერტილის ნაცვლად:

პასპორტი	ორმხრივი	საელჩო	კონსული	ვიზა

ვახტანგს . . . . ბილეთი აქვს აღებული. ერთი თვის წინ . . . . . შეიტანა საბუთები. ჯერ . . . . შეხვდა, მერე კონსულის თანაშემწეს. გაიარა გასაუბრება და საზღვარგარეთ გასასვლელი . . . . აიღო. ნოდარს . . . . გაუფორმეს. მას ამერიკის გარდა, კანადაშიც შეუძლია გასვლა.

6. ხაზგასმული სიტყვები და ფრაზები შეცვალეთ სინონიმებით:

დღეს ჩვენი ტურისტული დელეგაცია ევროპაში მიემგზავრება. რამდენიმე ძლიერი ხელის ჩამორთმევა, ახლობლებთან გადახვევა და სკანდინავიის ავიაკომპანიის ოთხმოტორიანმა თვითმფრინავმა SAS № 198-მა ჰაერში აგვიტაცა. უკანასკნელად შევავლე თვალი სამშობლოს თვალუწვდენელ ბარაქიან ველებს.

____

____

____

____

7. აწარმოეთ სა – ო თავსართ-ბოლოსართით ახალი სიტყვები:

ელჩი	→	
კონსული	→	

8. დაასახელეთ, რა ძეგლებია და რომელ ქვეყანაში მდებარეობს.

______________ ______________ ______________

______________ ______________ ______________

9. აღწერეთ აეროპორტი:

____

____

____

____

10. შეავსეთ ფიზიკური პირის საბაჟო დეკლარაცია:

ფიზიკური პირის საბაჟო დეკლარაცია

საბაჟო დეკლარაციაში არასწორი მონაცემების შეტანა ან საბაჟო ორგანოს პასუხისმგებელი მუშაკისათვის არასწორი ინფორმაციის მიწოდება გამოიწვევს პასუხისმგებლობას საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად

1. ფიზიკური პირის მონაცემები:

1.1 ____________ / ____________ / ____________ / სერია ____ № ____________
გვარი სახელი მოქალაქეობა პასპორტი

____________ / ____________

1.2 რომელი ქვეყნიდან ჩამობრძანდით რომელ ქვეყანაში მიემგზავრებით

1.3 მგზავრობის მიზანი: საქმიანი ☐ პირადი ☐ ტურიზმი ☐ სხვა ☐

2. პირადად და ბარგთან ერთად მაქვს:

2.1 საქართველოს ეროვნული ვალუტა და ფასიანი ქაღალდები, უცხოური ვალუტა

ვალუტის დასახელება	რაოდენობა	
	ციფრებით	სიტყვიერად

2.2 ძვირფასეულობა (ძვირფასი ლითონები, ქვები და ნაკეთობები), ანტიკვარული ნივთები და ხელოვნების ნიმუშები (ხატები, ნახატები, ქანდაკებები და სხვა), ყოველგვარი იარაღი, ტყვია წამალი, ადვილაალებადი ნივთიერება, ნარკოტიკები, ფსიქოტროპული, ძლიერმოქმედი და მომწამლავი ნივთიერებები, რადიაქტიური ნივთიერებანი, მაღალსიხშირიანი რადიოელექტრონული მოწყობილობა და კავშირგაბმულობის საშუალებანი, ცოცხალი ცხოველები, ცოცხალი ფრინველები, მცენარეები კი ☐ არა ☐

ნივთების დასახელება, მათი მოკლე აღწერილობა, საზღვარზე გადაადგილების ნებართვა	რაოდენობა			საბაჟოს აღნიშვნისათვის
	რაოდენობის ერთეული	ციფრებით	სიტყვიერად	

2.3 ნებადართული აქციზური საქონელი ნორმაზე ზემოთ კი ☐ არა ☐

2.4 შემოსატანი ერთგვაროვანი საქონელი 20 კგ.-ზე მეტი წონის კი ☐ არა ☐

2.5 შემოსატანი არაერთგვაროვანი საქონელი 50 კგ.-ზე მეტი წონის კი ☐ არა ☐

2.6 ჩემგან დამოუკიდებლად იგზავნება ჩემი კუთვნილი ბარგი ______ ადგილი

3. მე გავეცანი შენიშვნას, დეკლარაცია შევსებულია ჩემს მიერ, რაზეც ხელს ვაწერ ____________ **თარიღი** ____________

- -

4. მებაჟის ხელმოწერა ____________ **ბ.ა**

11. ᲓᲐᲣᲡᲕᲘᲗ ᲙᲘᲗᲮᲕᲔᲑᲘ:

____

ჩემი სახელი და გვარია ბაგრატ სტეფანიანი.

____

მე საქართველოდან ჩამოვედი.

____

მივდივარ ტურისტულ მოგზაურობაში.

____

ძვირფასეულობა არ მიმაქვს.

____

ხელზე მაქვს ათას ხუთასი დოლარი.

12. ᲠᲐ ᲔᲬᲝᲓᲔᲑᲐ ᲑᲐᲠᲒᲡ, ᲠᲝᲛᲚᲘᲡ ᲨᲔᲢᲐᲜᲐᲪ ᲨᲔᲘᲫᲚᲔᲑᲐ ᲗᲕᲘᲗᲛᲤᲠᲘᲜᲐᲕᲨᲘ? (ᲞᲐᲡᲣᲮᲘ ᲒᲐᲓᲐᲮᲐᲖᲔᲗ).

ჩემოდანი	ბარგი	ხელბარგი	გუდა

13. ᲨᲔᲪᲕᲐᲚᲔᲗ ᲖᲛᲜᲔᲑᲘ ᲘᲡᲔ, ᲠᲝᲛ ᲐᲦᲐᲠ ᲓᲐᲒᲕᲭᲘᲠᲓᲔᲡ ᲙᲣᲗᲕᲜᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲛᲮᲐᲢᲕᲔᲚᲘ ᲜᲐᲪᲕᲐᲚᲡᲐᲮᲔᲚᲘᲡ ᲮᲛᲐᲠᲔᲑᲐ:

სურათი ჩემთვის დავხატე.	
მეგობრისთვის სახლი ავაშენე.	
შენთვის დავალება დავწერე	
ჩვენთვის საჭმელი გავაკეთე	

14. ᲩᲐᲡᲕᲘᲗ დარეკვა ᲖᲛᲜᲘᲡ ᲡᲐᲗᲐᲜᲐᲓᲝ ᲤᲝᲠᲛᲔᲑᲘ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲬᲔᲠᲢᲘᲚᲘᲡ ᲜᲐᲪᲕᲚᲐᲓ:

სახლში . . . .

ტელეფონზე მეგობარს . . . .

ხვალ შენ აუცილებლად . . . .

თუ ვინმემ . . . ., გამაღვიძე.

15. გადაიყვანეთ ზმნა სათანადო ფორმაში:

ჩემს შვილს დავალება დავუწერე. – ჩემი შვილისთვის დავალება . . . .

უბის წიგნაკში რაღაც ჩავიწერე – უბის წიგნაკში ჩემთვის რაღაც . . . . . .

ჯიბეში ფული ჩავიდე – ჩემს ჯიბეში ფული . . . .

გიორგის უჯრაში წიგნი ჩავუდე – გიორგის უჯრაში წიგნი . . . .

16. გადააკეთეთ მტკიცებითი წინადადება კითხვით წინადადებად:

დღეს კარგი ამინდია.	
ხვალ ფეხბურთი უნდა ვითამაშო.	
ახლა სახლში მივდივარ.	
ეს ჩემი წიგნია!	

17. ამავე წინადადებებს დაუსვით კითხვა:

დღეს კარგი ამინდია.	
ხვალ ფეხბურთი უნდა ვითამაშო.	
ახლა სახლში წავალ.	
ეს ჩემი წიგნია!	

18. შეადგინეთ წინადადებები ამ სიტყვების გამოყენებით:

ბენზინი თვითმფრინავი მოგზაურობა
პარიზი ცა ეიფელის კოშკი ბარგი
სასიამოვნო შთაბეჭდილება

საჭირო კონსტრუქციები

1. ზაზა . . . კინო . . . ნახულობს.

ზაზა . . . კინო . . . ნახა.

ზაზა . . . კინო . . . უნახავს.

2. მეზობელ . . შეშა . . ჩეხავს.

მეზობელ . . შეშა . . დაჩეხა.

მეზობელ . . შეშა . . დაუჩეხავს.

1. დარეკვა

ვალიამ ქმარს . . . . . .

ქმარმა ვალიას . . . .

2. დაჭერა

პოლიციამ პატიმარი ვერ . . . .

მე პოლიციამ . . . .

თემა 8

1. ჩამოთვალეთ სიტყვა „,ნათელთან“ დაკავშირებული ყველა ის სიტყვა, რომელიც თქვენ იცით:

ნათელი	

2. დაწერეთ, რა საფეხურები უნდა გაიაროს ადამიანმა, რომ გახდეს აკადემიკოსი:

3. განმარტეთ თქვენი სიტყვებით:

ბუტავს

მოწადინებული

გულმინდობილი

მპარავი

მღვიძარი

4. ჩასვით მოცემული სიტყვები მრავალწერტილის ნაცვლად.

მოწადინებული	ანთებული	საყდარი	ჩაიწევება
გულმინდობილი	დაამშვენებს	უფროს-უმცროსობა	

სანთელს მარტო იმაში არა ჰგავს ცოდნა, რომ სანთელი, როცა იქნება, ... და გაქრება ხოლმე. ერთხელ . . . . ცოდნა კი არასოდეს არ გაქრება: მამიდან შვილზე გადადის, შვილიდან შვილიშვილზე, უფრო გადიდებული, უფრო გაძლიერებული..

ცოდნა იმითია კიდევ კარგი, რომ იმან . . . . არ იცის. როგორც საყდარი, როგორც ეკლესია, როგორც თვითონ ღმერთი, - ერთნაირად შეიკედლებს, ერთნაირად იშვილებს ხოლმე გლეხსაც და თავადსაც, ყველას ერთნაირად მოუხდება, ყველას ერთნაირად . . . . ხოლმე, ოღონდ კი კაცი . . . . და . . . . . . მივიდეს ცოდნის კარამდე.

5. შეავსეთ ცხრილში. გამოტოვებული უჯრები:

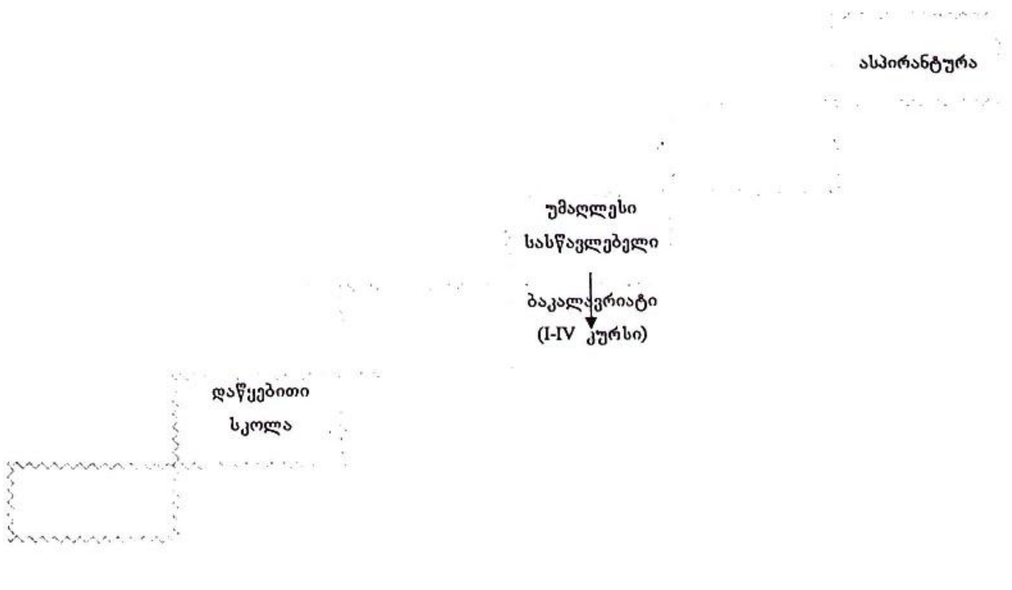

6. გადაიყვანეთ ზმნები წარსულ დროში.

კოლხეთში <u>არის</u> უმაღლესი რიტორიკული სკოლა, კერძოდ, ფაზისში (დღევანდელი ფოთი), რომელშიც არა მარტო ქართველები <u>სწავლობენ</u>, არამედ ბერძნებიც <u>ჩამოდიან</u> განათლების მისაღებად. აქ <u>ისწავლება</u> მათემატიკა, ასტრონომია, ლიტერატურა, ფილოსოფია, სამართალი, მუსიკა, რიტორიკული ხელოვნება.

ქრისტიანული რელიგიის გავრცელებასთან ერთად, საფუძველი <u>ეყრება</u> სამონასტრო სკოლების არსებობას. ამ სკოლების მიზანი <u>არის</u> ეკლესიის მსახურთა მომზადება.

____

____

____

____

____

____

7. შეარჩიეთ სახელმძღვანელოდან ერთ-ერთი ანდაზა სწავლის შესახებ და იმსჯელეთ მის შესახებ.

____

____

____

____

____

____

8. რას გამოხატავს ანდაზა: „რამდენი ენაც იცი, იმდენი კაცი ხარო". განმარტეთ თქვენი სიტყვებით.

____

____

____

____

____

9. მოცემული ნიმუშის მიხედვით აწარმოეთ ზმნები:

მე ვწერ	ვ-წერ-დ-ი	ვ-წერ-დ-ე
შენ ხატავ		
ჩვენ ვაშენებ-თ		
ის ფიქრობ-ს		
ისინი უკრავ-ენ		

10. ჩასვით მრავალწერტილის ნაცვლად „აკეთებს", „ხატავს", „წერს" ზმნების სათანადო ფორმები:

გიორგი გუშინ მთელი დღე საქმეს . . . .

მხატვარი ამ სურათს ორი დღე . . . .

მწერალი რომ წიგნებს არ . . . ., მაშინ მწერალიც არ ერქმეოდა.

11. მოცემული ნიმუშის მიხედვით აწარმოეთ ზმნები:

შენ დაწერ	და-წერ-დ-ი	და-წერ-დ-ე
მე დავხატავ		
ის ააშენებ-ს		
ჩვენ გავყოფ-თ		
თქვენ შეჭამთ-თ		

12. გადმოიყვანეთ ზმნები წარსულიდან ახლანდელ დროში.

ეფარებოდა →	
ვცხოვრობდით →	
აშენებდა →	
წერდი →	

13. გადაიყვანეთ ზმნები მომავალ დროში.

ვიმალები	→	
თესავს	→	
აგდებ	→	
ვყიდით	→	

14. გადაიყვანეთ წინადადებები წარსულიდან მომავალ დროში:

გუშინ ამ დროს დავალებას ვწერდი.

____

მაშინ არაფერს არ ვაკეთებდი.

____

მზე მთებს ეფარებოდა.

____

მე და დედაჩემი იქ ვცხოვრობდით.

____

15. ზმნის ფორმის ცვლით მიეცით წინადადებას მრავალგზისობის შინაარსი.

საღამოობით ვიკრიბებით, ვხუმრობთ, ვიცინით, ვთამაშობთ.

____

16. გადაიყვანეთ წინადადებები წარსულ დროში.

მე დავალებებს ვწერ. ____________________

არაფერს არ აკეთებ. ____________________

ცეცხლთან თბება. ____________________

17. ჩასვით ზმნის სათანადო ფორმები მრავალწერტილის ნაცვლად:

ჩვენ ცუდად არ უნდა . . . .! (მოქცევა)

ბიჭებო, თქვენი მარჯვენა . . . .! (დალოცვა)

მე კარგად უნდა . . . .! (სწავლა)

რა უნდა . . . .? (გაკეთება)

რატომ უნდა . . . . .ბაგრატმა ტყუილი?! (თქმა)

არ მინდა, რომ . . . . (წასვლა)

18. ნიმუშის მიხედვით წარმოადგინეთ სათანადო ფორმით. დაუკვირდით სახელის ბრუნვის ფორმას.

მეზობელმა სახლი ააშენა. მეზობელს სახლი აუშენებია.

დედამ გუშინ არ დამირეკა. ________________________

უცხოეთში არ წავედი. ________________________

19. ჩასვით ზმნის სათანადო ფორმები მრავალწერტილის ნაცვლად:

საზღვარგარეთ ჯერ არ . . . . (ყოფნა)

ეს წიგნი ჯერ არ . . . . ? (წაკითხვა)

დავალება ჯერ არ . . . . ? (დაწერა)

საჭირო კონსტრუქციები

1. მამუკა . . სტუმრებ . . . პატიჟებს.
   მამუკა . . სტუმრებ . . . დაპატიჟა.
   მამუკა . . სტუმრებ . . . დაუპატიჟებია.
2. მზარეულ . . მწვად . . წვავს.
   მზარეულ . . მწვად . . შეწვა.
   მზარეულ . . მწვად . . შეუწვავს.

1. მოვლა

დედა შვილს . . . . . .

დედა ჩვენ კარგად . . . .

2. გაზრდა

თქვენ ბებიამ . . . .

მე ორი შვილი . . . .

თემა 9

1. მოუსმინეთ აუდიომასალას. გადმოეცით მოსმენილის მოკლე შინაარსი.

2. შეადგინეთ წინადადებები ამ სინონიმთა გამოყენებით:

მატიანე – ისტორია

თხზულება – ნაწარმოები;

ლაშქარი – ჯარი;

დამწერლობა – ანბანი.

3. რომელი ქართველი მეფის შესახებ გსმენიათ? გადმოეცით მოკლედ თქვენი სიტყვებით.

4. შეაერთეთ ისრებით::

ვახტანგ გორგასალი	შექმნა დამწერლობა
თამარ მეფე	ქართლი გააქრიატიანა
მირიანი	დედაქალაქი დააარსა
დავით აღმაშენებელი	ამიერკავკასიაში უდიდესი სახელმწიფოს მეფე
ფარნავაზი	ქვეყნის ამღორძინებელი

5. დაასახელეთ თარიღი:

რომელი წელთაღრიცხვაა?

17 - 43 წწ.	XII – IX სს.	487 – 490 წწ.
415 – 432 წწ.	III – V სს.	1921 – 1973 წწ.

6. თქვენი სიტყვებით მოყევით ვახტანგ გორგასალის მეფობის შესახებ.

7. შეუთანხმეთ რიცხვში ზმნა სახელს:

ოთხი ბიჭი მოვიდ . . . .

მეგობრები მეწვივ . . . . .

უამრავი ხალხი დაგროვდ . . . .

ორი კაცი გარბი . . . .

ბევრი თანამშრომელი მოგროვდ . . . . .

სამნი ერთად მოდიდოდ . . . . .

ცხვრის ფარა მთის ფერდობს მოეფინ . . . .

8. შეარჩიეთ ზმნის სწორი ფორმა და შეაერთეთ ისრებით:

მოვიდა	ხალხი	მოვიდნენ
ადგა	ფარა	ადგნენ
გაიშალა	ნახირი	გაიშალნენ

9. მოცემული სიტყვები დაალაგეთ წინადადებებად.

თარგამოსი ნოეს იყო ძმისწული ბიბლიური შთა-მომავალი იაფეტის	ეწოდებოდათ რომლებსაც ერის თავდაპირველად მმართველები მამასახლისები ქართველებს ჰყავდათ

10. გადაიყვანეთ წინადადებები III პირში მე-ს ნაცვლად ჩასვით მირიანი.

ქართლის მეფე ვიყავი მე. ერთ დღეს მე სანადიროდ წავედი. უცებ მზე დაბნელდა და მხოლოდ მაშინ განათდა, როცა მე ნინოს ღმერთს ვთხოვე დახმარება. ამის შემდეგ მე ვირწმუნე ქრისტე.

____

____

____

11. განმარტეთ თქვენი სიტყვებით:

ომის გამოცხადება – ______________________________

ზავის დადება – ______________________________

დინასტია – ______________________________

მმართველი – ______________________________

სახელმწიფო რეფორმა – ______________________________

რეფორმა ჩაატარა – ______________________________

ბედს წყვეტს – ______________________________

განიხილავს საქმეს – ______________________________

12. მოცემული სიტყვებისა გამოყენებით ააგეთ წინადადებები.

სახელმწიფო სარწმუნოება გამაქრისტიანებელი პატრიარქი ღვთისმშობელი დაკრძალული

____

____

____

____

____

____

13. შეათანხმეთ რიცხვში:

დედ-მამა ჩამოვიდ . . . . .

დედა და მამა ჩამოვიდ . . . . . .

ცოლ-შვილი წავიდ . . . . .

ცოლი და შვილი წავიდ . . . . . .

ცოლ-ქმარი მიდი. . . . . . .

ცოლი და ქმარი მიდი . . . . .

14. შეარჩიეთ ზმნის სათანადო ფორმა და ჩასვით მრავალწერტილის ნაცვლად:

ქართველებს თავდაპირველად . . . . . . ერის მმართველები, რომლებსაც მამასახლისები . . . . . . მამასახლისი . . . . . . ყველა საქმეს და . . . . . . ადამიანებისა და ხალხის ბედს. შემდგომში კი მამასახლისობა . . . . . . და ერისმთავრობა

ანუ მეფობა . . . . . მეფე ქვეყნის ერთპიროვნული გამგებელი . . . , იგი . . . . . ქვეყანას, ... ჯარს, ... ომს ან . . . . . . ზავს.

15. შეარჩიეთ სახელის სათანადო ბრუნვის ფორმა.

ავადმყოფ. . . მეგობარ . . წინ დაიჯინა.

გიორგი . . მეგობრისგან გაკვეთილ . . გადაიწერა.

ბაგრატ . . . მეზობელ . . .კარგი საქმე გაუკეთა.

დავით . . . თავის შეყვარებულ . . . ყვავილებ . . . მიუტანა.

16. გადაიყვანეთ წინადადებები პირველ პირში.

ეს ექიმი-ოკულისტია. მასთან მისულ პაციენტს მხედველობას უსინჯავს. ექიმმა-ოკულისტმა სათვალის ზომა უნდა დაადგინოს და გამოუწეროს პაციენტს. მან უნდა უმკურნალოს თვალმტკივან პაციენტებს.

17. შეათანხმეთ რიცხვში:

ლომები ღმუი . . . . .

ღრუბლები ცას ფარავ . . . .

შორს ხეები ჩან . . .

სპორტსმენები მირბი . . . . . .

18. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით სახელი სათანადო ბრუნვისა და რიცხვის ფორმით:

. . . . წასვლა მოინდომეს (კაცი).

. . . . თამაში უნდათ (ბიჭი);

. . . . კარგი დრო დაუდგათ (ჩიტი);

. . . . . . .მოუსვენრობა ეტყობა (გოგონა);

19. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით ზმნა სათანადო ფორმით:

ჩემმა მეგობრებმა წასვლა . . . . (გადაწყვეტა);

ბაგრატის პატარა ბიჭმა თამაში . . . . (დაწყება);

ფეხბურთის მოყვარულებს კარგი დრო. . . . .

(დადგომა);

მდინარესთან ხეები . . . . (დგომა).

20. ამ სიტყვების გამოყენებით ააგეთ წინადადება:

სახელები

მეფე აღმაშენებელი
ქართული დავით მეხუთე
დანგრეული ქვეყანა
რისთვისაც მას

ზმნები

აღორძინა უწოდეს

საჭირო კონსტრუქციები

1. ლალი . . თმა . . . ივარცხნის.

   ლალი . . თმა . . . დაივარცხნა.

   ლალი . . თმა . . . დაუვარცხნია.

2. დედა . . წყალ . . აქცევს.

   დედა . . წყალ . . გადააქცია.

   დედა . . წყალ . . გადაუქცევია.

1. დაჯერება

ვალიკო ზაზას არ . . . .

ზაზა შენ არ . . . .

2. ცნობა

ლევანს კარგად არ . . . .

ლევანი თქვენ არ . . . .

თემა 10

1. თქვენი სიტყვებით განმარტეთ, რა არის ბიუჯეტი.

2. გამოიყენეთ სიტყვები: ბიუჯეტი, გადასახადი, ბანკი, ყადაღა, დაბეგვრა, ინვესტიცია, დავალიანება, ანაბრები, კაპიტალი... ააგეთ წინადადებები და ფრაზები.

3. დაწერეთ, როგორ ხდება კერძო პირის ურთიერთობა ბანკთან.

4. მოისმინეთ აუდიოტექსტი (30). რატომაა აუცილებელი, რომ წარწერა საქონელზე სახელმწიფო ენაზე იყოს? გამოთქვით თქვენი აზრი ამ საკითხის თაობაზე.

5. მოისმინეთ აუდიოტექსტი. გადმოეცით მოსმენილის მოკლე შინაარსი.

6. მოისმინეთ აუდიოტექსტი. გადმოეცით მოსმენილის მოკლე შინაარსი.

7. გაეცით პასუხი კითხვას: საიდან შედის სახელმწიფო ბიუჯეტში ფული?

8. დაწერეთ თემა: ჩემი მშობლიური მხარე.

9. მოცემული სიტყვები დაალაგეთ წინადადებებად.

ზამთარს	ვენახები	ყურძენი		
იტანს	არის	თითქმის	იქაურ	
ცივ	და	ვერ	აქ	სრულიად არ

10. გადაიყვანეთ წინადადებები წარსულ დროში:

ახალციხე გაშენებულია პატარა მდინარე ფოცხოვის ნაპირზე.

____

ახალციხეში დიდი ციხე დგას.

____

დილაობით საუზმეს მივირთმევთ.

____

რას აკეთებთ?

____

11. შეარჩიეთ ზმნის სათანადო ფორმა და ჩასვით მრავალწერტილის ნაცვლად:

გაზარდო გაგეზარდოს უზრდიდე

კარგი შვილი . . . . !

დიდი კამეჩები უნდა . . . .

შენ ახლა სახლში უნდა იჯდე და სამშობლოს ვაჟკაცებს . . . . .

12. მოცემული ზმნები გადაიყვანეთ სათანადო ფორმაში და აგეთ წინადადებები.

ხატავს
წერს
აშენებს — უნდა — ______________________________
ლაპარაკობს
მიდის

13. მოცემული ნიმუშის მიხედვით აწარმოეთ ზმნები:

მე ვწერ	და-ვ-წერ	ვ-წერ-დ-ი	და-ვ-წერ-ე
შენ ხატავ			
ჩვენ ვაშენებ-თ			
ის ფიქრობ-ს			
ისინი უკრავ-ენ			

14. შეცვალეთ ზმნა ისე, რომ წინადადებას მიეცეს ხოლმეობითის შინაარსი:

შევყავი ხელი ქვის ქვეშ, ვნახე თევზი, დავიჭირე და გამოვიყვანე;

წავალ, შევჭამ და დავისვენებ.

დილას ვხატავ და მერე სასწავლებელში მივდივარ.

მზე მთებს ეფარება.

15. მოცემულ წინადადებებში მოძებნეთ მომავლისთვის სასურველი მოქმედების გამომხატველი ზმნები და ამოიწერეთ:

ძალიან მცივა, ახლავე ცეცხლს დავანთებ და გავთბებით;

რატომ უნდა ვთქვა ტყუილი?!

გოჭებს ვიყიდი, გავასუქებ და ორ მანეთად გავყიდი

გიორგის წერილი უნდა მისწერო!

16. მოცემული სიტყვები დაალაგეთ ისე, რომ მივიღოთ წინადადება.

გადაკოტრიალდებოდა	ერთი	ტახტი	
კარგად	ყოფილიყო,	ლუარსაბი	რომ
ტახტზე	დაწვებოდა	და	

17. შეარჩიეთ ზმნის სათანადო ფორმა და ჩასვით მრავალწერტილის ნაცვლად:

აეროპორტში . . . . ნათესავები, მეგობრები, მოყვრები. (დახვედრა).

გიდი . . . . ერთ-ერთი ისტორიული ძეგლის ისტორიას. (მოყოლა)

ჩემი ცოდნის ჰორიზონტი საგრძნობლად . . . . (გაფართოება)

18. მოცემულ წინადადებებიდან შეარჩიეთ დასრულებული და დაუსრულებელი მოქმედების გამომხატველი ზმნები და დააჯგუფეთ.

ვიცხოვრე, ვიარე, ვნახე და გავიგე.

ვკეცე, ვკეცე, ვერ დავკეცე.

თაგვმა თხარა, თხარაო – კატა გამოთხარაო...

დაუსრულებელი მოქმედება	დასრულებული მოქმედება

საჭირო კონსტრუქციები

1. ნატო . . შუშა . . . ამტვრევს.

ნატო . . შუშა . . . დაამტვრია.

ნატო . . შუშა . . . დაუმტვრევია.

2. ძაღლ . . ქურდ . . კბენს.

ძაღლ . . ქურდ . . უკბინა.

ძაღლ . . ქურდ . . უკბენია.

1. დაღლა

შენ რამაზი შრომით . . . . . .

მე რამაზმა ლაპარაკით . . . .

2. თხოვნა

ძალიან . . . . . . , დამეხმარე!

ჩემს მეგობრებს . . . .

თემა 11

1. თქვენი სიტყვებით ახსენით ფრაზები:

ადამის ხნის ______________________________

ალღოს აღება (ალღო აუღო) ______________________________

ბედნიერ ვარსკვლავზე დაბადებული______________________________

ბურთი და მოედანი დარჩა ______________________________

2. დაალაგეთ სიტყვები ისე, რომ მიიღოთ პატარა არაკი:

ამხანაგმა მცურავი იქნებიო წყალს ერთი დაიძახა მეორე გააქნიე ღმერთო ხელი მიშველეო! უთხრა და ნაშველები მიჰქონდა.

____

____

____

____

3. ორჯერ მოისმინეთ აუდიოტექსტი (№ 24) და დაწერეთ მისი შინაარსი.

____

____

____

____

____

____

____

____

4. შეცვალეთ მოცემული სიტყვები სინონიმებით:

დაძმობილდნენ ____________________

მამასახლისი ____________________

5. დაალაგეთ სიტყვები წინადადებებად.

საფუძველი ქალაქ ვახტანგ ჩაუყარა თბილისის გორგასალმა მშენებლობას	მწერალი გამოჩენილი და ნიჭიერი იყო მხედართმთავარი დავით აღმაშენებელი

____

____

6. თქვენი სიტყვებით ახსენით ფრაზები:

დღესა და ღამეს ასწორებს ____________________

გაალმასებული ____________________

გულში მოხვდა ____________________

გვერდში ამოუდგა ____________________

მას შემდეგ ბევრმა წყალმა ჩაიარა ____________________

7. ჩასვით მოცემული სიტყვები სათანადო ფორმით მრავალწერტილის ნაცვლად:

ცრემლმორეული წასვლა ნაღვლიანობა უსიტყვო პაპაჩემი გამოღვიძება ოთახი

ერთ დილას - ბავშვებს რომ . . . . - დავინახეთ, უფროსები ძალიან . . . . იყვნენ. მიზეზი ახმადის . . . . იყო.

დიდედაჩემი . . . . ბუტბუტებდა და ოთახიდან . . . . დადიოდა: საქმის გაკეთების თავი აღარა ჰქონდა. რძლები . . . . რაღაცას ამზადებდნენ, ... კი ქვაზე ჩამომჯდარიყო და ახმადს გზას ულოცავდა:

8. მიუწერეთ სინონიმები:

დიდედაჩემი – ______________________

ნაღვლიანად – ______________________

უსიტყვოდ ______________________

პაპაჩემი ______________________

9. გადაიყვანეთ წინადადებები წარსულ დროში.

ერთ ვაჭარს ქალი ჰყავს გასათხოვარი.

____

ვაჟის მამა ქალს ასე ეუბნება.

____

ექვსი შვილი კიდევ მყავს და მათ რა მივცეო

____

10. დაალაგეთ წინადადებები ისე, რომ მიიღოთ არაკი:

სხვა კაცმა შეამჩნია და თქვა: უნდა მივიდე და ის ადგილი ამოვთხარო, ვნახო, რა არისო.

წავიდა, ამოთხარა და ნახა, რომ ოქროს ნაცვლად ქვა იდო.

ქურდმა უთხრა: ვაი შენ, რატომ ტირი? მაგ მიწაში თუნდა ოქრო იდოს, თუნდა ქვა, სულერთი არ არის, თუ არ დახარჯავო?

ოქროს პატრონს ერთ დღეს ოქროს ნახვა მოუნდა.

ერთმა კაცმა ბევრი ოქრო მიწაში დამარხა.

ყოველდღე მიდიოდა იმ ადგილას და ოქროს ნახულობდა.

მივიდა ღამით და ამოთხარა ოქრო, წაიღო, მის ნაცვლად კი ლოდი დამარხა.

მასთან მივიდა ქურდი კაცი და ჰკითხა: რატომ ტირიო?

კაცმა უთხრა: ოქრო დავფალი, დახარჯვა არ მინდოდა, ის მოუპარავთ და მის ნაცვლად ლოდი დაუდებთო.

____

____

____

11. ორჯერ მოისმინეთ ტექსტი (№25) და დაწერეთ მისი შინაარსი.

12. გამოიყენეთ ბლოკში ჩაწერილი სიტყვები და შეადგინეთ წინადადებები,

ნაქალაქარი, ნასოფლარი, ნატახტარი

13. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით საჭირო ბოლოსართები:

სახლ . . . წავედი;

ქვეყნ . . . ბედს წყვეტს;

შორ . . . მოვიდა;

სამი წლის განმავლობა . . . .;

მეგობრები იცინი . . .;

ცაში ღრუბლები ჩან . . ;

გულ . . . ჰკიდია.

14. ამოიწერეთ და ცალ-ცალკე დააჯგუფეთ მისალმებისა და გამომშვიდობების ფორმები:

გამარჯობა! ნახვამდის! სალამი! დილა მშვიდობისა! ღამე მშვიდობისა! მოგესალმებით! კარგად ბრძანდებოდეთ! მშვიდობით! მომავალ შეხვედრამდე! საღამო მშვიდობისა!

მისალმება	გამომშვიდობება
____________________	____________________
____________________	____________________
____________________	____________________
____________________	____________________
____________________	____________________

15. განვლილი მასალიდან შეარჩიეთ ერთ-ერთი მოთხრობა და დაწერეთ მოკლე შინაარსი.

____

____

____

____

____

____

____

____

16. მიუწერეთ სათანადო პასუხები კითხვებს:

გმადლობთ!	ბოდიში!

17. შეცვალეთ სიტყვები და ფრაზები სინონიმებით.

დედამიწის ზურგზე ____________________

დაბალი ღობე ____________________

გულზე არ ახატია ____________________

გული საგულეში აქვს ____________________

ბეჭედი დაუკრა ____________________

18. ორჯერ მოისმინეთ აუდიოტექსტი (№ 26) და დაწერეთ მისი მოკლე შინაარსი.

____

____

____

____

____

____

____

____

____

19. ნა - არ თავსართ-ბოლოსართის გამოყენებით აწარმოეთ ახალი სიტყვები:.

ჩუქ (ჩუქება)	ცოლი	ტყვია
↓	↓	↓

20. გაიმეორეთ სხვისი ნათქვამი:

– წადი სახლში! ____________________

– როცა დამინახა, ძალიან გაუკვირდა. ____________________

– ეს წიგნი ვისია? – იკითხა შალვამ. ____________________

საჭირო კონსტრუქციები

1. გამყიდველ . . ხურდა . . . აბრუნებს.

გამყიდველ . . ხურდა . . . დააბრუნა.

გამყიდველ . . ხურდა . . . დაუბრუნებია.

2. ნაირა . . ბორჯომ . . ხსნის.

ნაირა . . ბორჯომ . . გახსნა.

ნაირა . . ბორჯომ . . გაუხსნია.

1. დაპატიჟება

ავთომ შენ სტუმრად . . . .

ავთო ჩვენ სტუმრად . . . .

2. მოწონება

მე ნინო ძალიან . . . .

ნინოს მე . . . .

თემა 12

1. აღწერეთ თქვენი (თქვენი მეზობრის, თქვენი მეუღლის...) სოფელი.

2. რა შეიძლება მოიყვანოს გლეხმა სოფელში (ჩამოთვალეთ, რაც გაგახსენდებათ)?

სასოფლო სამეურნეო სამუშაოები	

3. ჩასვით სახელის სათანადო ფორმები მრავალწერტილის ნაცვლად.

საქართველო . . . ეკონომიკ . . ., ვაჭრობ . . . და მრეწველობ . . . სამინისტრო . . . ინფორმაცი . . . , სააქციო საზოგადოება "აზოტ . . " მიერ მიმდინარე წლ . . . დეკემბრ . . . დასაწყისიდან 27 დეკემბრ . . . ჩათვლ . . . , საწარმო . . მიერ მხოლოდ 1 მილიონ . . . ლარ . . . ღირებულებ . . . პროდუქცია იქნა გამოშვებულ . . .

4. დაუკავშირეთ ერთმანეთს ისრებით:

როგორია თქვენს რეგიონში:

ცხელი	ზაფხული?	თბილი
	ზამთარი?	
	შემოდგომა?	
გრილი	გაზაფხული?	ცივი

5. რა კულტურები ხარობს თქვენს რეგიონში?

___

___

___

6. გამოიყენეთ სიტყვები: საბითუმო ვაჭრობა, საცალო ვაჭრობა, სოფლის მეურნეობა, ბაზარი, საწყობი, ირიგაცია, სურსათი, უძრავი ნივთი...და ააგეთ წინადადებები.

___

___

___

___

___

___

7. დაწერეთ თემა: ადგილი, სადაც მე ვცხოვრობ.

___

___

___

___

___

___

___

___

8. გადაიყვანეთ წინადადებები მომავალ დროში.

ქართულ და რუსულ კომპანიებს შორის გაფორმდა კონტრაქტი საადრეო კარტოფილის, ვაშლისა და მსხლის მიწოდებასთან დაკავშირებით.

____

____

კონტრაქტი გაფორმდა მოსკოვში გამართული გამოფენის ფარგლებში, რომლის თემა იყო კარტოფილით და ბოსტნეულით ქალაქის მომარაგება.

____

____

კომერციულ სტრუქტურებს დაევალათ საქართველოს მიერ დასმული საკითხების გადაჭრა.

____

სწორედ ამ ფართში დაასაწყობეს ქართულმა კომპანიებმა პროდუქცია და მოხდა მისი რეალიზება როგორც საბითუმო, ისე საცალო ქსელში.

____

____

9. მიუწერეთ სინონიმური მნიშვნელობის სიტყვები:

რეალიზება →	
დაასაწყობებენ →	
პროდუქტი →	
სტრუქტურა →	

10. გადაიყვანეთ წინადადებები მესამე პირში:

ჩვენ მხარს ვუჭერთ დავით კირვალიძეს, ძალზე მაღალ შეფასებას ვაძლევთ სოფლის მეურნეობისა და სურსათის სამინისტროს მიერ გაწეული მუშაობის შედეგებს და კვლავაც გავაგრძელებთ აქტიურ თანამშრომლობას ამ დარგის განვითარებისთვის.

____

____

____

11. მიუწერეთ მარტივი ფორმები:

იქნა გამოშვებული – ______________________

მოწოდებული იქნა – ______________________

იქნა დახატული – ______________________

აშენებული იქნა – ______________________

12. მოცემული სიტყვები დაალაგეთ წინადადებად.

მოსკოვში კარტოფილით გამოფენის ფარგლებში, რომლის კონტრაქტი თემა იყო და ბოსტნეულით ქალაქის მომარაგება გამართული გაფორმდა

____

____

____

13. წაიკითხეთ ტექსტი და ისაუბრეთ იმაზე, თუ რა შეიცვალა იაკობ გოგებაშვილის დროიდან თქვენს მხარეში.

____

____

____

____

____

____

14. თქვენი სიტყვებით დაახასიათეთ ჯავახეთი, მისი რომელიმე მხარე, კუთხე, სოფელი, ქალაქი.

____

____

____

____

____

15. მოძებნეთ ნატვრითი შინაარსის გამომხატველი ზმნები და ამოიწერეთ.

კი არ უნდა ვწერდე, ყვავილებს უნდა ვწნავდე, ჩემი სოფლის ყვავილებით უნდა ვქსოვდე ამ წიგნის კაბადონებს. ნეტავი ღმერთი ინებებდეს და შვილი გაუჩნდებოდეს! ნეტავ წავიდეს და გააკეთოს ის საქმე, რომ გათავისუფლდეს...

16. შეცვალეთ ზმნები ისე, რომ წინადადებამ მიიღოს ნატვრითი შინაარსი:

როცა იქნება, დავხატავ ამ სურათს. ____

კარგი იქნება, თუ მაჭმევ და დამაძინებ! . ____

ხვალ სამსახურში რომ ვიმუშავებ, მერე დავბრუნდები და სახლში დავისვენებ.

მეორე რიგში რომ დავსხდებით, კარგად დავინახავთ.

17. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით ზმნის სათანადო ფორმები:

მუშებო, თქვენი მარჯვენა . . . . ! (დალოცვა)

ნეტავი კი . . . . და მეტი არაფერი მონდა! (დაწერა)

რატომ უნდა . . . . ტყუილი?! (თქმა)

ღმერთმა ქნას, უკეთესი . . . .! (დაწერა)

მე მინდა, რომ ყველაფერი . . . . ; (ცოდნა)

არ მინდა, რომ . . . .; (წასვლა)

მომავალშიც . . . . გამარჯვება! (მოლოცვა)

კარგი შვილი . . . .! (გაზრდა)

18. მოცემული ნიმუშის მიხედვით აწარმოეთ ზმნები:

დახატ-ა	დახატ-ო-ს	და-ე-ხატ-ო-ს
დაწერ-ა		
გააკეთ-ა		
იყიდ-ა		
წაიკითხ-ა		
მოითმინ-ა		

19. მოცემული ნიმუშის მიხედვით აწარმოეთ ზმნები:

წავიდ-ა	წავიდ-ე-ს	წასულ-იყოს
დაბრუნდ-ა		
მოიქცა-ა		
დაჯდ-ა		
ჩაქრ-ა		

საჭირო კონსტრუქციები

1. გლეხ . . ხორბალ . . . თესავს.

გლეხ . . ხორბალ . . . დათესა.

გლეხ . . ხორბალ . . . დაუთესია.

2. სტელა . . თავის ძმა . . არწმუნებს.

სტელა . . თავის ძმა . . დაარწმუნა.

სტელა . . თავის ძმა . . დაურწმუნებია.

1. წვალება

გოგი თავის დებს . . . . . .

დედა! გოგი ჩვენ . . . .

2. დამალვა

მგელს ხის უკან . . . .

მე თქვენ . . . .

თემა 13

1. გაიხსენეთ, რომელ ქვეყნებში გიმოგზაურიათ. დაწერეთ, სად გინდათ სამოგზაუროდ წასვლა.

2. აღწერეთ ქალაქი მოსკოვი.

3. რა იცით პეტერბურგის შესახებ?

4. გაიხსენეთ რუსეთთან დაკავშირებული რაიმე ამბავი, მოგონება, რეალური ან სასურველი ფაქტი.

5. მოცემული სიტყვები დაალაგეთ ისე, რომ მიიღოთ წინადადება:

მეფე ქართლის ანუ დამაარსებელი იბერიის დინასტიის და ფარნავაზიანთა იყო მეფე სამეფოს ფარნავაზი პირველი

6. შეაერთეთ ისრებით კითხვითი სიტყვა და ფრაზა:

რატომ	მოვიდა სახლში?
რამდენი	ყეფს ეზოში?
რა	წახვედი ჩემგან?
ვინ	დადიხარ სამსახურში?
რით	წლის ხარ?

7. რომელი წინადადება შეესაბამება ჩამონათვალს? დასვით +.

წარსული, დასრულებული მოქმედება, შედეგი.

იქიდან შეშინებულები გარბოდნენ.

გუშინ თვითმფრინავი ჩამოფრენილა.

მეგობრები რესტორანში წავიდნენ.

8. მოცემული ფრაზების გამოყენებით ააგეთ წინადადებები.

ბედნიერ ვარსკვლავზე დაბადებული

____

ბურთი და მოედანი დარჩა

____

9. აქვს თუ ჰყავს?

ძაღლი	მაგიდა	შვილი	წიგნი
მანქანა	სახლი	ველოსიპედი	ჭკუა

აქვს	ჰყავს

10. გამოიყენეთ მოცემული სიტყვები და აღწერეთ თქვენი ვიზიტი მუზეუმში.

ექსპონატი, ექსპოზიცია, გრავიურა, გზამკვლევი, კატალოგი, ისტორიული.

____

____

____

____

____

____

11. გადაიყვანეთ წინადადებები პირველ პირში.

დიდი ხანია, არ ყოფილა თბილისში. ______________________________

წადი აქედან! ______________________________

გაიქცა და მამას წყალი მოუტანა. ______________________________

ფეხბურთს კარგად თამაშობს. ______________________________

დილაობით ვარჯიშობენ ხოლმე. ______________________________

12. შეარჩიეთ სახელის სათანადო ბრუნვის ფორმა.

ნიკოლოზ . . რკინიგზ . . სადგურზე ერთმანეთ . . შეხვდა ორ . . მეგობარ . . .

მეგობრებ . . . სამგზის გადაკოცნეს ერთმანეთ . . . და ცრემლმორეულ . . .

თვალებ . . . მიაშტერდნენ ერთმანეთ . . . მოულოდნელ . . . შეხვედრ . . .

გამოწვეულ . . . სიხარულ . . . ორივე გააბრუა.

ცოლ . . მუსიკა . . ასწავლის, მე კი კერძო . . ვმუშაობ, ხ . . პორტსიგარებ . . .

13. შეარჩიეთ ზმნის სათანადო ფორმა და ჩასვით მრავალწერტილის ნაცვლად:

პავლე ტრეტიაკოვმა 1856 წლიდან . . . . (დაწყება) რუს მხატვართა ნაწარმოებების შეგროვება, ხოლო 1892 წელს თავისი კოლექცია საჩუქრად . . . . (გადაცემა) ქალაქ მოსკოვს. ფერწერულ ტილოებს . . . . (შეგროვება) მისი ძმაც სერგეი ტრეტიაკოვიც. იგი ერთხანს ქალაქის თავიც იყო. მასაც ერთ-ერთი დიდი და მნიშვნელოვანი კოლექცია . . . . (ქონა) დასავლეთევროპელი მხატვრების ფერწერული ტილოებისა, რომელიც ანდერძით . . . . (დატოვება) მოსკოვს. ეს კოლექცია ჯერ ტრეტიაკოვის გალერეაში იყო, შემდეგ კი . . . . (გადაცემა) ერმიტაჟს.

14. მოცემულ ფუძეებზე –იან, -იერ, -ოვან ბოლოსართების საშუალებით აწარმოეთ ქონა-ყოლის აღმნიშვნელი სახელები:

გონ-	მანდილ-	კლდ-	ფულ-	ღონ-	ერთფერ–	ფრიად-

-იან	-იერ	-ოვან	-ოსან

15. მოცემულ წინადადებებში იპოვნეთ უქონლობის გამომხატველი სახელები, ამოიწერეთ და გამოყავით მაწარმოებლები:

უქუდოდ გავიდა ეზოში, მაგრამ ისე შესცივდა, სახლში შებრუნდა და, უცოლო კაცის პირობაზე, საკმაოდ შეთხელებულ თმებზე ხელი უზრუნველად გადაისვა. „რა უჭკუოდ მოვიქეცი...“ - გაიფიქრა მან - „ბარემ უთავოდ გამოვსულიყავი სახლიდან!“

____

16. ჩამოწერეთ პროფესიის გამომხატველი სახელები, რომლებიც მე- -ე თავსართ-ბოლოსართის საშუალებით იწარმოება:

მე- -ე	

17. მოცემულ წინადადებებში იპოვნეთ გეოგრაფიული სახელები, ამოიწერეთ და გამოყავით მაწარმოებლები:

მე თბილისში ვცხოვრობ, საქართველოს რესპუბლიკის დედაქალაქში. 1990 წლამდე რუსეთში ვმუშაობდი, მერე – საფრანგეთში ვიყავი ცოტა ხანს. საფრანგეთიდან სომხეთში ჩავედი, იქიდან – ჯავახეთში. ორი წელი სამეგრელოშიც ვცხოვრობდი. ბოლოს თბილისში, საბურთალოზე დავსახლდი.

____

18. დაურთეთ –იან მაწარმოებელი და დაუკვირდით მართლწერას:

ბალ-ვენახ- ____________________

კარ-ფანჯრ- ____________________

ქალ-ვაჟ- ____________________

საჭირო კონსტრუქციები

1. გოგონა . . თვალებ . . . ახელს.

გოგონა . . თვალებ . . . გაახილა.

გოგონა . . თვალებ . . . გაუხელია..

2. თავდამსხმელ . . ბურთ . . კარგავს.

თავდამსხმელ . . ბურთ . . დაკარგა.

თავდამსხმელ . . ბურთ . . დაუკარგავს..

1. დაწვა

გიორგი ზაზას. . . . . . .

ზაზა ჩვენ. . . . .

2. დაბრუნება

მე შენ . . . .

ის თქვენ . . . .

თემა 14

1. რა ნიშნების მიხედვით ხდება მსოფლიოში სახელმწიფოების დაჯგუფება?

2. შეავსეთ ცხრილი:

სიდიდის მიხედვით	მმართველობის ფორმის მიხედვით	სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დონის მიხედვით	საგარეო პოლიტიკური კურსის მიხედვით

3. წინა სავარჯიშოში მოცემული ნიშნების მიხედვით აღწერეთ საქართველო:

სიდიდის მიხედვით	მმართველობის ფორმის მიხედვით	სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების დონის მიხედვით	საგარეო პოლიტიკური კურსის მიხედვით

4. ისაუბრეთ ეკოლოგიური პრობლემების შესახებ თქვენს რეგიონში.

5. აღწერეთ ის სავაჭრო-სატრანსპორტო გზები, რომელთა გზაჯვარედინზეც მდებარეობს საქართველო.

6. გადაიყვანეთ III პირში:

ერთი კილო ყურძენი ვიყიდე. ______________________

დილაობით ფეხბურთს ვთამაშობ. ______________________

ვაშლი ჩემს სასწორზე ავწონე. ______________________

ნაგავი ბუნკერში გადავყარე. ______________________

7. დაწერეთ ნაზმნარი სახელის სწორი ფორმა მრავალწერტილის ნაცვლად:

ხვალ სამსახურში არ ვარ. . . . . (წასვლა).

ვფიქრობ სახლი ჯერ არის . . . . (აშენება).

შენი . . . . სურათი მე არ მომწონს! (დახატვა).

ილია ჭავჭავაძე ცნობილი ქართველი . . . . (წერა).

8. მოისმინეთ აუდიოტექსტი (№ 42) და გადმოეცით მოსმენილის მოკლე შინაარსი.

9. დაშალეთ რთული წინადადება რამდენიმე მარტივად:

კაცი სახლში დაბრუნდა, სავარძელში ჩაჯდა და წიგნის კითხვა დაიწყო.

10. მარტივი წინადადებებისგან შეადგინეთ ერთი რთული:

დედა დილით ადრე ადგა,

და (დედამ) შვილები სკოლაში წაიყვანა,

(დედამ) სადილი მოამზადა

11. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით ბრუნვის სათანადო ფორმა:

კარინა . . . აიღო თავისი ჩანთა, მივიდა დახლთან და ფული გადაიხადა.

12. დაშალეთ რთული წინადადებები რამდენიმე მარტივად:

ბაგრატი სამსახურიდან დაღლილი მოვიდა, ტელევიზორთან დაჯდა და ტკბილად ჩაეძინა.

13 მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით ზმნის სათანადო ფორმა:

დედა დილით ადრე . . . . , სადილი . . . . შვილები სკოლაში . . . . .

14. მარტივი წინადადებებისგან შეადგინეთ ერთი რთული:

მერცხალი ხალისიანად აჭიკჭიკდა,

(მერცხალმა) ფრთა ფრთას შემოჰკრა

და (მერცხალი) ცაში აიჭრა.

15. შეათანხმეთ რიცხვში (ჩასვით სათანადო ბოლოსართი მრავალწერტილის ნაცვლად):

გიორგის ორი ბიჭი მიუახლოვდა და მისამართი ჰკითხ . . .

16. მოქმედების შედეგის გამომხატველ ფორმებს მიუწერეთ შესაბამისი მოქმედის აღმნიშვნელი ნაზმნარი სახელები:

ნაწერი – ______________________

ასაშენებელი – ______________________

გათლილი – ______________________

ნახული - ______________________

17. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით სათანადო ბრუნვისა და რიცხვის ფორმა:

ირემ . . . თავი გაიქნია, დაიყვირა და შედგა.

ირემ . . . შედგა, თავი გაიქნია და დაიყვირა.

18. შეავსეთ ცხრილში გამოტოვებული უჯრები:

მოქმედი	მოქმედების შედეგი
მჭამელი	
	ნახატი
მშენებელი	
	მოსაკლავი

19. შეადგინეთ წინადადებები ნაზმნარი სახელების გამოყენებით.

____

____

____

საჭირო კონსტრუქციები

1. ავთო . . ხილ . . . კრეფს.

ავთო . . ხილ . . . კრეფს.

ავთო . . ხილ . . . კრეფს.

2. ანზორ . . თავის და . . აწვალებს.

ანზორ . . თავის და . . გააწვალა.

ანზორ . . თავის და . . გაუწვალებია.

1. ჩუქება

შეყვარებულს საჩუქარი. . . . . .

შეყვარებულმა საჩუქარი. . . . . . .

2. დაბრალება

შენ მე რას . . . . !

რეზომ ჩვენ სისულელე . . . .

თემა 15

1. რომელი ქართული დღესასწაულები იცით? ისაუბრეთ მათ შესახებ თქვენი სიტყვებით.

2. აღწერეთ შობის დღესასწაული.

3. როგორ ხვდებით ახალ წელს? გადმოეცით თქვენი სიტყვებით.

4. გადმოეცით, როგორ აღინიშნება აღდგომის დღესასწაული საერთოდ და როგორ აღნიშნავთ თქვენ.

5. ჩამოთვალეთ თქვენთვის ცნობილი საერო და საეკლესიო დღესასწაულები:

საერო	საეკლესიო

6. მიუწერეთ ნაზმნარი სახელის სწორი ფორმა:

ის, ვინც ძროხებს წველის ______________________

ის, ვინც კერავს ______________________

ის, ვისაც მოაქვს (მოიტანა) ______________________

ის, ვინც ღებავს ______________________

ის, ვინც შეშას აპობს ______________________

7. აწარმოეთ ზმნებისგან ნაზმნარი სახელები:

აშენებს ______________

აკეთებს ______________

ჭრის ______________

აშენებს ______________

შლის ______________

კლავს ______________

8. მიუწერეთ ნაზმნარი სახელის სწორი ფორმა:

ის, ვინც ასწავლის ______________

ის, ვინც (ან რაც) აერთებს ______________

ის, ვინც აშენებს ______________

ის, ვინც ანადგურებს ______________

ის, ვინც ხატავს ______________.

ის, ვინც კურნავს ______________

ის, ვინც წერს ______________

ის, რაც დუღს ______________

9. აწარმოეთ მო- -ე თავსართ-ბოლოსართის საშუალებით ახალი სიტყვები:

თამაში ______________

ვარჯიში ______________

ჭიკჭიკი ______________

ციმციმი ______________

10. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით სათანადო ზმნის ფორმა:

– შობას . . . . . .!

– ჩვენც გილოცავთ ქრისტეშობის ბრწყინვალე დღესასწაულს, მრავალს . . . . . .!

– ახალ წელს . . . . . ! . . . . ბედნიერებას, ახალ წარმატებებს, ჯანმრთელობას და დიდ სიხარულს.

– მეც გილოცავ ახალ წელს. ახალი სიხარული და ბედნიერება . . . . !

– ღმერთმა . . . ., ეს წელი ბედნიერი . . . . თქვენთვის!

11. ამოიწერეთ ნაზმნარი სახელები და გამოყავით მაწარმოებლები.

შეშინებული და შეშფოთებული ჩანდა ლალი: გაბრაზებულმა რეზომ მკელელის სახით შეხედა და დის მოქსოვილი მანდილი არაფრად ჩააგდო. ხელში მჭრელი დანა აიღო და მტრის მოსაკლავად გარეთ გაიჭრა.

---

12. მოცემული წინადადებებიდან ამოიწერეთ ნაზმნარი სახელები და განსაზღვრეთ, მოქმედ პირს აღნიშნავენ თუ მოქმედების შედეგს.

– საცემი ხარ, შე ცელქო, შენა!

– არავინ ჩანს ამ საქმის გამკეთებელი.

– დავით აღმაშენებელი უდიდესი ქართველი მეფეა.

– შესანიშნავი ნახატი მაქვს სახლში.

– ერთი, შენი დაწერილი მაგალითი მაჩვენე!

– შენი გამჩენის ჭირიმე, შენი!

13. მიუწერეთ ნაზმნარი სახელის სწორი ფორმა:

ის ვინც დასახლდა ______________________________

ის, ვინც დაიმალა ______________________________

ის, ვინც დახატეს ______________________________

ის, ვინც გაწითლდა ______________________________

ის, ვინც გამდიდრდა ______________________________

ის, ვინც წავიდა ______________________________

14. ამოიწერეთ ნაზმნარი სახელები და გამოყავით მაწარმოებლები. გაანაწილეთ ჯგუფების მიხედვით:

ხილის ხეები ჰქონდა ჩაგდებული.
ვენახში გამომარგლილი რძიანა ღიჭა ბალახი ეწყო.
შენი ნახატი ვნახე.
დაღონებული მიყურებდა.
მწყურვალი ვიყავ, არ მასვითო.
გაუსწორე ნაწერი!
შენი გაზრდილი ვნახე.
სახლი დამწვარი იყო.

-ილ	-ულ	მ- -არ (-ალ)	ნა-

15. მოცემული ნაზმნარი სახელებიდან ცალ-ცალკე ამოიწერეთ წარსული და მომავალი დროის გამომხატველი სიტყვები.

დასახატავი დაწერილი მოკლული
ნახატი დასაწერი მოსაკლავი

წარსული	მომავალი

16. ჩასვით სათანადო ნაზმნარი სახელი მრავალწერტილის ნაცვლად:

გამზრდელი შემშინებელი მიბარებული
მწყურვალი მშველელი ამოსული

ფული ჰქონია . . . .

ჩვენი . . . . და პატრონი ხარ, ბატონო.

. . . . მაინც არ დაინდო.

. . . . ვიყავი, არ მასვითო.

ჩემი . . . . .ცისქვეშეთში კაცი არ დადის!

მიყვარს ახლად . . . . .ბალახი.

17. შეავსეთ ცხრილში ცარიელი უჯრები:

მოქმედი	მოქმედების შედეგი
	წასაშლელი
მხატვარი	
	მოსატანი
მქვლელი	
	წასაშლელი
მყიდველი	

18. მოცემული ზმნებისგან აწარმოეთ წარსული დროის გამომხატველი ნაზმნარი სახელები:

წაშალა - ____________________

დახატა - ____________________

გაბერა - ____________________

გაშავდა - ____________________

დაიწვა – ____________________

იყიდეს – ____________________

ცემეს – ____________________

19. აწარმოეთ უარყოფის გამომხატველი ნაზმნარი სახელები:

გასაკეთებელი – ____________________

დასახატავი – ____________________

ჩასაცმელი – ____________________

გასათლელი – ____________________

დასაწერი – ____________________

დასანდობი – ______________________

წასაშლელი – ______________________

საჭირო კონსტრუქციები

1. მეწისქვილე . . ხორბალ . . . ფქვავს.

   მეწისქვილე . . ხორბალ . . . დაფქვა.

   მეწისქვილე . . ხორბალ . . . დაუფქვავს.

2. ნათესავ . . თავ . . ახსენებს.

   ნათესავ . . თავ . . შეახსენა.

   ნათესავ . . თავ . . შეუხსენებია.

1. შეწუხება

ამ ბუზმა ძალიან . . . . . .

თქვენ რამ . . . . ?

2. დაშინება

ძალიან გთხოვ, ნუ . . . . !

მე ამ ბავშვს . . . .

თემა 16

1. წერილობით უპასუხეთ კითხვებს:

I. რა გადასახადებს იხდის მოქალაქე?

____

____

II. თქვენ რა გადასახადებს იხდით?

____

____

III. იცით, რა არის შეღავათი? თქვენ გაქვთ რაიმე შეღავათი?

____

____

IV. სად და როგორ იხდით გადასახადებს? ბანკში თუ სხვა ადგილას?

____

____

2. განმარტეთ თქვენი სიტყვებით:

წინააღმდეგ შემთხვევაში - ______________________________

გამონაკლის შემთხვევაში - ______________________________

გადასახადის დაფარვა - ______________________________

გადასახადის ნაწილობრივ დაფარვა - ______________________________

შემოწმებაზე (მისვლა, მოსვლა, წასვლა...) - ______________________________

3. უპასუხეთ კითხვებს:

I. გაქვთ თუ არა შეღავათი გადასახადებში? თქვენი ოჯახის წევრებიდან ან ნაცნობებიდან აქვს ვინმეს?

____

____

II. რამდენს იხდით გადასახადს?

III. როდის იხდით გადასახადებს?

IV. თქვენი ოჯახიდან ვინ იხდის გადასახადებს?

V. გაიხსენეთ გადასახადის გადახდის ერთი შემთხვევა.

VI. შეავსეთ გადასახადის ქვითარი გაკვეთილზე.

4. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით სათანადო სიტყვები სათანადო ფორმით

– გამარჯობათ. . . . . მინდა გადავიხადო და სად მივიდე?

– რა გადასახადის გადახდა გნებავთ?

– . . . ., ..., ... და . . . . სარგებლობის.

– ყველა გადასახადის გადახდა ერთ ადგილას არ შეგიძლიათ. ელექტროენერგიის გადასახადს . . . . გადაიხდით, ასევე ბანკში შეიძლება გადაიხადოთ . . . . გადასახადი, ხოლო ტელეფონის გადასახადი . . . . უნდა გადაიხადოთ. ასევე იქ გადაიხდით ინტერნეტით . . . . გადასახადს.

– გმადლობთ . . . ., მაგრამ მე ახლა სამსახურიდან ვარ გათავისუფლებული და ამდენი დრო არა მაქვს. თან აქ დიდი რიგია, ხომ ვერ მირჩევთ რა გავაკეთო?

5. განმარტეთ თქვენი სიტყვებით:

შეღავათი გადასახადში - ________________________________

გადასახადის ქვითარი - ________________________________

წინააღმდეგ შემთხვევაში - ________________________________

გამონაკლის შემთხვევაში - ________________________________

გადასახადის დაფარვა - ________________________________

გადასახადის ნაწილობრივ დაფარვა - ________________________________

შემოწმებაზე (მისვლა, მოსვლა, წასვლა...) - ________________________________

6. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით სათანადო ფორმები:

ყოველმა . . . . აუცილებლად უნდა გადაიხადოს გადასახადი!

მოქალაქეებო! გადაიხადეთ . . . ., დროულად შეიტანეთ . . . . სახელმწიფოს კუთვნილი თანხა და შემდეგ თქვენც მოითხოვეთ . . . .

ელემენტარული . . . . ! გადასახადების გადაუხდელობის შემთხვევაში თქვენი . . . . არ მიიღება!

შეასრულეთ თქვენი . . . . ! იყავით . . . . თქვენი ცხოვრების პირობებზე! ნუ აარიდებთ თავს თქვენი . . . . შესრულებას! არ დაარღვიოთ კანონი! შევასრულოთ სახელმწიფოს . . . . და ჩვენც წავუყენოთ მოთხოვნები . . . . !

7. შეავსეთ ცხრილი:

დავწერე	არ	ნუ
დავხატე	არ	ნუ
ვხატავ	არ	ნუ
ვთქვი	არ	ნუ
ვაკეთებ	არ	ნუ
გავაკეთე	არ	ნუ
ვამბობ	არ	ნუ
მოვედი	არ	ნუ
დავყარე	არ	ნუ
ვყრი	არ	ნუ

8. ჩასვით სათანადო ფორმა გამოტოვებულ ადგილას:

გადავიხადე ვიხდიდი გადაიხადო
გადამიხდია გადავიხდი ვიხდი

ახლა ბანკში ვარ და გადასახადებს ____________________ .

მე ყოველთვის დროულად ____________________ გადასახადებს.

ხვალ ალბათ შუადღისასს წავალ ბანკში და გადასახადებს ____________________.

ყველაფერი ____________________, ამ თვეში გადასახადი აღარაფერი მექნება.

არა, ჯერ არ ____________________ გადასახადი, ალბათ ხვალ გადავიხდი.

ყველაფერი თავის დროზე უნდა ______________________!

9. ჩასვით სახელის სწორი ფორმები მრავალწერტილის ნაცვლად:

– გამარჯობათ, თუ შეიძლება, ნანა . . . . სთხოვეთ...

– დიდ . . . მადლობა... გამარჯობა, ნანა, როგორა ხარ?

– გმადლობ, კარგ. . . შენ . . . . მშობლებ . . . როგორ არიან?

– არა უშავთ. მარიამ . . თუ ხვდები ხოლმე?.

– არა, მაგრამ ხვალ შენ და მარიამ . . . სახლშ . . . უნდა დაგპატიჟოთ.

10. ჩასვით ზმნების ისეთი ფორმები, რომ მიიღოთ ნატვრითი სინაარსი.

ქართული სიმღერა რომ . . . . . (გრძნობა), აუცილებლად უნდა . . . . . (მოს-მენა). ამის სიტყვებით გადმოცემა არ შეიძლება. ეს მრავალხმიანი ჟღერადობა ერთიანად გიპყრობს და გიმორჩილებს. ყოველივე ეს ძალიან მინდა თავად . . . . . (ნახვა).

მე გავიგე, ზაფხულისთვის ქართული ცეკვისა და სიმღერის ორი ცნობილი ანსამბლი ამერიკაში მიდის საგასტროლოდ. იქნებ იქ მაინც . . . . . (იხილო) ეს საოცრება!

11. გადაიყვანეთ ზმნები აკრძალვით ფორმაში:

წერე!	→	ნუ	→	არ
მიიღე!	→	ნუ	→	არ
წადი!	→	ნუ	→	არ
შეჭამე!	→	ნუ	→	არ
აიღე!	→	ნუ	→	არ

12. გადაიყვანეთ წინადადებაში მოცემული ზმნები II პირში და მიეცით ბრძანების შინაარსი:

დღეს კარგი ამინდია და სასეირნოდ წავალ. ______________________

ბევრს ვიმუშავებ. ______________________

სახლს დავალაგებ. ______________________

დავალებას მოვამზადებ. ______________________

ხელებს დავიბან. ______________________________

მალე მოვალ. ______________________________

13. გადაიყვანეთ წინადადებები პირველ პირში:

გადააგდე ეგ ფურცელი! ______________________________

არ წახვიდე სახლში! ______________________________

ერთი კარგად გაიცინე! ______________________________

თქვი რამე! ______________________________

არ დაყარო ნაგავი! ______________________________

ისწავლე ლექსი! ______________________________

14. წინა სავარჯიშოდან გადმოიწერეთ ზმნები და გადაიყვანეთ III პირში.

	→	
	→	
	→	
	→	
	→	
	→	

15. მოცემული ნიმუშის მიხედვით მიეცით დავალება:

გარედან შიგნით: → შედი!

შიგნიდან გარეთ: → __________

ზევიდან ქვევით: → __________

ქვევიდან ზევით: → __________

გარედან შიგნით: → __________

აქედან იქით: → __________

იქიდან აქეთ : → __________

17. მოცემული ზმნები შეცვალეთ ისე, რომ წინადადებამ მიიღოს უნახავი მოქმედების გამომხატველი შინაარსი:

გუშინ სახლში გვიან მივიდა. ____________________

სურათი სწრაფად დაამთავრა. ____________________

ეს რა ჰქენი, შვილო! ____________________

გიომ ცეცხლი აანთო და ზედ საჭმელი შემოდგა.

____

თურმე ექვს საათზე დამიბარე. ____________________

18. უპასუხეთ კითხვებს:

წახვედი ექიმთან? ____________________

მომიტანე წიგნი? ____________________

ნახე გიორგი? ____________________

საჭმელი ჭამე? ____________________

ჩვენებმა გოლი გაიტანეს? ____________________

19. ნიმუშის მიხედვით ზმნა გადაიყვანეთ მესამე სერიაში და ისე ჩაწერეთ წინადადება:

მეზობელს სახლს ვუშენებ → მეზობლისთვის სახლის აშენებია

ბავშვებს სადილს ვუმზადებ → ____________________

მეგობარს წერილს სწერს → ____________________

მოხუც ბებიას შეშა დაუჭრა → ____________________

20. შეავსეთ ცხრილი:

მე	ვ-ხატავ	და-მ-იხატავს
შენ	წერ	
ის	აშენებს	

მე	ვ-ჭრი	
შენ	აგდებ	
ის	ისვრის	

21. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით ზმნის სათანადო ფორმები:

იმ საღამოს მეზობელთან . . . . (მისვლა). მეზობელს თურმე . . . . (დაძინება). კარი არ . . . . (გაღება). გიორგი . . . . (გაბრაზება) და ყვირილი . . . . . . (დაწყება): „შენ არ . . . . (ღირსება) გაღვიძება!" - იწყევლებოდა.

საჭირო კონსტრუქციები

1. შალვა . . პურ . . . ჭრის.
   შალვა . . პურ . . . დაჭრა.
   შალვა . . პურ . . . დაუჭრია.
2. მეცხვარე . . ცხვარ . . კლავს.
   მეცხვარე . . ცხვარ . . დაკლა.
   მეცხვარე . . ცხვარ . . დაუკლავს.

1. დაჯერება

ვალიამ ქმარს . . . . . .

ქმარმა ვალიას . . . .

2. მოგება

პოლიციამ პატიმარი ვერ . . . .

მე პოლიციამ . . . .

თემა 17

1. უპასუხეთ კითხვებს:

I. დააკვირდით ამ სიტყვას და ახსენით, რა არის *თვითმმართველობა*?

II. რა არის თვითმმართველობის ორგანო?

III. რა თვითმმართველობის ორგანო მუშაობს თქვენს რეგიონში?

IV. როგორ მუშაობს თვითმმართველობის ორგანო?

2. დააკვირდით სქემას და მის მიხედვით დაწერეთ, რა იცით ადგილობრივი არჩევნების შესახებ:

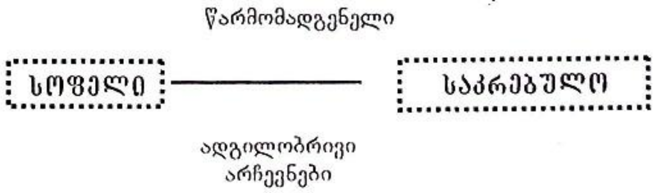

3. უპასუხეთ კითხვებს:

I. როგორ ტარდება თქვენს მხარეში ადგილობრივი არჩევნები?

II. რამდენი წარმომადგენელია საკრებულოში?

III. როგორ მუშაობს საკრებულო?

4. ჩასვით სათანადო ფორმები მრავალწერტილის ნაცვლად:

წარმომადგენლები საკრებულოს აგრაგულ საკითხთა ადგილობრივი კომისია

. . . . არჩევნები ჩატარდა. აირჩიეს . . . . საკრებულომ მუშაობა დაიწყო. ჩატარდა . . . . პირველი სხდომა. დამტკიცდა ოთხი კომისია: . . . . კომისია, სოციალურ და ჯანდაცვის საკითხთა კომისია, კომუნალურ საკითხთა . . . . , საფინანსო-სარევიზიო კომისია.

5. უპასუხეთ კითხვებს:

I. რა საკითხები ეხება თითოეულ კომისიას?

II. როგორ მუშაობს თითოეული კომისია?

III. არის თუ არა სხვა კომისიები საკრებულოში?

IV. რა საკითხებზე უნდა მიმართოს მოქალაქემ საკრებულოს?

V. როგორ უნდა მიმართოს მოქალაქემ საკრებულოს?

6. გააგრძელეთ სახელმძღვანელოში წარმოდგენილი დიალოგი:

-
-
-
-
-

7. ააგეთ სხვა მსგავსი დიალოგი.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

8. უპასუხეთ კითხვებს:

I. გაიხსენეთ, რამდენი კომისიაა საკრებულოში?

II. რა საკითხებზე მუშაობენ ისინი?

III. თუ პიროვნებას კერძი საწარმოს გახსნა უნდა, რა უნდა გააკეთოს, რომელ კომისიაში უნდა მივიდეს?

---

9. ჩასვით სათანადო სიტყვები მრავალწერტილის ნაცვლად:

დადგენილება	ლიცენზირების	თავმჯდომარე
კონსულტაცია	საკრებულოში	

– მე . . . . მჭირდება ერთ საკითხზე და ვის მივმართო?

– რა საკითხზე გნებავთ კონსულტაცია?

– ლიცენზიის აღების შესახებ. მჭირდება . . . . დადგენილება, რომელშიც . . . . პირობებია.

– სამწუხაროდ, მე ვერ დაგეხმარებით. თქვენ . . . . უნდა მობრძანდეთ და ნახოთ აგრარულ საკითხთა კომისიის . . . . მას აქვს დადგენილებაც და ის გეტყვით ყველაფრს, რაც თქვენ გაინტერესებთ.

10. უპასუხეთ კითხვებს:

I. გააგრძელეთ სიტუაცია, რა დიალოგი გაიმართებოდა სამდივნოში მეორე დღეს?

II. რატომ სჭირდება ლიცენზია მოქალაქეს?

III. რა სჭირდება ლიცენზიის აღებას?

IV. რა ხდება ლიცენზიის აღების შემდეგ?

11. ააგეთ და დაწერეთ დიალოგი შემდეგ თემაზე: სოციალური და ჯანდაცვის საკითხთა კომისიაში. მოქალაქეს აინტერესებს კუთვნილი შეღავათების შესახებ. გამოიყენეთ ფრაზები: საპენსიო ფონდი, შეღავათები,ადგილობრივი ბიუჯეტი, ცენტრალური ბიუჯეტი, უფასი მკურნალობა, თანხის გამოყოფა...

12. ჩასვით დაგვიანება ზმნის სწორი ფორმა მრავალწერტილის ნაცვლად:

შენ არ . . . .

მას არ . . . .

მე არ . . . .

თქვენ არ . . . .

ჩვენ არ . . . .

მათ არ . . . .

13. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩასვით სახელის ბრუნვის სათანადო ფორმები.

სანდრო . . . . თბილისში თითქმის ყველაფერი აჩვენა თავის ამერიკელ სტუმრებ . . ; წაყვანილი ჰყავდა მცხეთაშიც – საქართველო . . . ძველ დედაქალაქში. სტუმრებ . . . ძალიან მოეწონათ ჯვარ . . . მონასტრ . . . დანახული უძველეს . . . ქალაქ . . , ორი მდინარ . . . შესართავთან აგებული. ამერიკელ . . .სტუმრებ . . . სანდრო . . . მეშვეობ . . ბევრი რამ გაიგეს მცხეთ . . . შესახებ.

14. გადაიყვანეთ წინადადებები წარსულ დროში:

ეს ლამაზი შენობა მასპინძლობს საქართველოს საუკეთესო ცეკვისა და სიმღერის ანსამბლებს. აქ საქართველოს ყველა კუთხის წარმომადგენლები გამოდიან თავიანთი შემოქმედებით. სანდროს თავისი სტუმრები სწორედ ამ კონცერტზე მიჰყავს, რადგან აქ ისინი ყველაზე კარგად გაეცნობიან ქართულ კულტურასა და მის ტრადიციებს.

საჭირო კონსტრუქციები

1. რეჟისორ . . სპექტაკლ . . . დგამს.

   რეჟისორ . . სპექტაკლ . . . დადგა.

   რეჟისორ . . სპექტაკლ . . . დაუდგამს.

2. მენგვე . . ნაგავ . . ყრის.

   მენგვე . . ნაგავ . . გადაყარა.

   მენგვე . . ნაგავ . . გადაუყრია.

1. მოფერება

ჩემი ცოლი. . . . . .

შენ ცოლს . . . .

2. ცემა

არმენი ყველას . . . .

ჩვენ არმენს . . . .

თემა 18

1. დაწერეთ თემა: ჩემი მშობლიური მხარე.

2. ისაუბრეთ თქვენი მშობლიური მხარის შესახებ. თავად დაახასიათეთ იგი, მისი რომელიმე მხარე, კუთხე, სოფელი, ქალაქი.

3. წაიკითხეთ ტექსტი:

გიორგი! ამ წერილს ნიკას ხელით გიგზავნი. მე ვერც დაგირეკე და ვერც ჩამოვედი, არა და, ძალიან მჭირდება შენი დახმარება. იქნებ მოიცალო და რამდენიმე დღით ჩემს აგარაკზე ჩამოხვიდე, მე უკვე ორი კვირაა აქ ვარ, მშენებლობა დავიწყე და ალბათ კიდევ ერთი თვე დავრჩები აქ. ორი *მშენებელი* დავიქირავე და მეც ვეხმარები, ცოტა ხანში *მლესავები* დამჭირდება. ცემენტიც მოსატანი მაქვს და გაჯიც, ბევრი საქმე მაქვს *გასაკეთებელი* და იქნებ რამდენიმე დღით მოიცალო ჩემთვის, მოეხმარები... შენ გელოდებოდი და ბევრი რამ *გაუკეთებელი* დამრჩა. შენი *მხატვარი* მეგობარიც წამოიყვანე, რამდენიმე დღე დარჩით... კარგი ღვინო მაქვს შენახული თქვენთვის და ვიქეიფოთ კიდეც. ეს ღვინო ჩემმა მეგობრებმა ამოიტანეს ამას წინათ, ორი დღე იქეიფეს. მერე სხვები ამოვიდნენ, მაგრამ აღარ დავალევინე, *დამალული* მქონდა, თქვენთვის ვინახავდი, ისთი ღვინოა, ისეთი... მოიკლედ, გელოდები, მალე ამოდი, შენი *გასაკეთებელი* შენ უნდა გააკეთო, სხვა ვერავინ გამიკეთებს...

P. S. ეს წერილი ორი დღეა *დაწერილი* მაქვს და ვერ გამოგიგზავნე, ნიკა ვეღარ წამოვიდა, ახლა მოდის და იმას ვატან.

4. ამოიწერეთ ნაზმნარი სახელები და გამოყავით მაწარმოებლები. გაანაწილეთ ჯგუფების მიხედვით:

ხილის ხეები ჰქონდა ჩაგდებული.
ვენახში გამომარგლილი რქიანა ღიჭა ბალახი ეწყო.
შენი ნახატი ვნახე.
დაღონებული მიყურებდა.
მწყურვალი ვიყავ, არ მასვითო.
გაუსწორე ნაწერი!
შენი გაზრდილი ვნახე.
სახლი დამწვარი იყო.

-ილ	-ულ	მ- -არ (-ალ)	ნა-

5. მოცემული ნაზმნარი სახელებიდან ცალ-ცალკე ამოიწერეთ წარსული და მომავალი დროის გამომხატველი სიტყვები.

დასახატავი	დაწერილი	მოკლული
ნახატი	დასაწერი	მოსაკლავი

ᲬᲐᲠᲡᲣᲚᲘ	ᲛᲝᲛᲐᲕᲐᲚᲘ

6. ᲩᲐᲡᲕᲘᲗ ᲡᲐᲗᲐᲜᲐᲓᲝ ᲜᲐᲖᲛᲜᲐᲠᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲘ ᲛᲠᲐᲕᲐᲚᲬᲔᲠᲢᲘᲚᲘᲡ ᲜᲐᲪᲕᲚᲐᲓ:

გამზრდელი	შემშინებელი	მიბარებული
მწყურვალი	მშველელი	ამოსული

ფული ჰქონია . . . .

ჩვენი . . . . .და პატრონი ხარ, ბატონო.

. . . . .მაინც არ დაინდო.

. . . . .ვიყავ, არ მასვითო.

ჩემი . . . . .ცისქვეშეთში კაცი არ დადის!

მიყვარს ახლად . . . . .ბალახი.

7. ᲨᲔᲐᲕᲡᲔᲗ ᲪᲮᲠᲘᲚᲨᲘ ᲪᲐᲠᲘᲔᲚᲘ ᲣᲯᲠᲔᲑᲘ:

ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲘ	ᲛᲝᲥᲛᲔᲓᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲓᲔᲒᲘ
	წასაშლელი
მხატვარი	
	მოსატანი
მკვლელი	
	წასაშლელი
მყიდველი	

8. ᲛᲝᲪᲔᲛᲣᲚᲘ ᲖᲛᲜᲔᲑᲘᲡᲒᲐᲜ ᲐᲬᲐᲠᲛᲝᲔᲗ ᲬᲐᲠᲡᲣᲚᲘ ᲓᲠᲝᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝᲛᲮᲐᲢᲕᲔᲚᲘ ᲜᲐᲖᲛᲜᲐᲠᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲔᲑᲘ:

წაშალა - ____________________

დახატა - ____________________

გაბერა - ____________________

გაშაედა - ____________________

დაიწვა – ____________________

იყიდეს – ______________________

ცემეს – ______________________

9. აწარმოეთ უარყოფის გამომხატველი ნაზმნარი სახელები:

გასაკეთებელი – ______________________

დასახატავი – ______________________

ჩასაცმელი – ______________________

გასათლელი – ______________________

დასაწერი – ______________________

დასანდობი – ______________________

წასაშლელი – ______________________

10. შეადგინეთ წინადადებები ან პატარა ტექსტი შემდეგ ფორმებზე: მოთამაშე, მღუღარე, დამჭკნარი, ნაყიდი, დაუწერელი, დაუხატავი, დამაარსებელი...

11. ამოიწერეთ ამგვარი ფორმები რომელიმე ტექსტიდან და შეადგინეთ მასზე წინადადებები.

რატომ არ *მეხმარები?* მე ამას მარტო ვერ გავაკეთებ.
დედაჩემი ყოველთვის *მეხმარებოდა* და ამიტომ ბევრ რამეს ვაკეთებდი.
თუ *მომეხმარები,* ყველაფერს მოვასწრებ.
რატომ არ *მომეხმარე?* მე მეჩქარებოდა და ვერაფრის გაკეთება ვერ მოვასწარი.
არავინ არ *მომხმარებია,* ყველაფერი მარტო მე გავაკეთე.
იქნებ მომეხმარო, მე მარტო ვერაფერს ვერ გავაკეთებ.

12.

საჭირო კონსტრუქციები

1. მუშა . . წყალ . . . სვამს.
მუშა . . წყალ. . . დალია.
მუშა . . წყალ. . . დაულევია.
2. თავდამსხმელ . . ბურთ . . იტანს.
თავდამსხმელ . . ბურთ . . გაიტანა.
თავდამსხმელ . . ბურთ . . გაუტანია.

1. გაჯავრება

გიორგი ზაზას. . . . . .
ზაზა ჩვენ . . . .

2. ლაპარაკი

მე შენ . . . .
ის თქვენ . . . .

თემა 19

I. უპასუხეთ კითხვებს:

I. რა იცით თქვენი მხარის ისტორიის შესახებ?

II. რა წარმოებაა განვითარებული თქვენს მხარეში?

III. წარმოების რა დარგები იყო განვითარებული თქვენს მხარეში ადრე?

IV. რა პრობლემებია ახლა თქვენს მხარეში?

V. პრობლემებიდან რა მიგაჩნიათ უმთავრესად?

VI. თქვენი აზრით, როგორ შეიძლება ამ პრობლემების გამოსწორება?

VII. რას ფიქრობთ განათლების სისტემაზე?

VIII. რა ცვლილებები სჭირდება, თქვენია აზრით, ყველაზე მეტად განათლების სისტემას?

IX. რას იტყვით სახელმწიფო ენის სწავლების დონეზე თქვენს მხარეში?

X. რა პრობლემები ჰქონდა ამ პროცესს? თქვენ როგორ თვლით, დაიწყო ცვლილებები?

XI. რაში ჩანს ეს ცვლილებები?

XII. ყველაზე მეტად რა დარგს სჭირდება ცვლილებები და როგორ შეიძლება მოხდეს ეს ცვლილებები?

2. გამოიყენეთ მიღებული ცოდნა და დაწერეთ თემა:

„ჩემი მხარე წარსულში, ახლა და მომავალში..."

თემაზე შეიძლება იმუშაოთ წყვილებად.

3. უპასუხეთ კითხვებს:

I. თქვენ რა აზრის ხართ დიალოგში გადმოცემულ საკითხებზე?

II. რაიმეს ხომ არ დაამატებთ?

4. თქვენ თავად ააგეთ მსგავსი დიალოგი ინტერვიუს სახით.

გუშინ საღამოს გვიან ვბრუნდებოდი სახლში და ჩემს ქუჩაზე უცნობი მანქანა დავინახე. მანქანა შედგა, ფარები ჩართო და ვიღაცას ნიშანი მისცა. მანქანას ორი ადამიანი მიუახლოვდა და მძღოლს რაღაცა ჰკითხეს. მძღოლმა ჯერ პასუხი არ გასცა, მეორედ შეკითხვას დაელოდა, მაგრამ სანამ მისული კიდევ რაღაცას ჰკითხავდა, უცებ ფარები ჩააქრო, ფანჯრები ამოსწია, ცოტა ხანს გაჩერდა, მერე უცებ დიდი სიჩქარე აიღო და მანქანა სწრაფად წაიყვანა. მე გაკვირვებული ვუყურებდი,. ვერაფერი გავიგე, რა მოხდა. დილით კი მეზობელმა მითხრა, რომ ისიც შესწრებია ამ ამბავს, თურმე რაღაც ჰკითხეს, მაგრამ პასუხს არ დაელოდნენ და ისე წავიდნენ. მერე გავიგეთ, რომ იმ დღეს ჩვენი მეზობლის ქალიშვილი გაუტაცებიათ.

5. დაუკვირდით სახელისა და ზმნის შეთანხმებას ბრუნვაში, შეცვალეთ ფორმათა თანამიმდევრობა ისე, რომ შეიცვალოს სახელის ბრუნვის ფორმები და ტექსტი ისე წარმოადგინეთ.

6. შეადგინეთ მსგავსი წინადადებები.

თემა 20

1. შეავსეთ ცარიელი უჯრები:

___	+	და	+	(ა)თ	+	___	+	___	=	ოცდათერთმეტი
___	+	მ	+	___	+	და	+	ხუთი	=	ორმოცდახუთი
___	+	ოც	+	___	+	___	=	სამოცდაშვიდი		
___	+	___	+	ოც	+	___	+	ცხრა	=	ოთხმოცდაცხრა

2. მიუწერეთ საპირისპირო მნიშვნელობის მქონე სიტყვები:

გრძელი	→	___
დღე	→	___
დიდი	→	___
წინ	→	___
მაღალი	→	___
ლამაზი	→	___
აქ	→	___

3. უპასუხეთ კითხვებზე:

რამდენი დღეა თვეში? ______________________________

რამდენი კვირაა თვეში? ______________________________

როგორი ამინდია ზაფხულობით? ______________________________

როგორი ამინდი იცის ზამთარში? ______________________________

რომელია კვირის პირველი დღე? ______________________________

რომელია კვირის ბოლო დღე? ______________________________

რამდენი თვეა კვარტალში? ______________________________

რამდენი კვარტალია წელიწადში? ______________________________

4. შეავსეთ ცხრილი (ჩაწერეთ იმდენი სახელმწიფოს სახელწოდება, რამდენსაც გაიხსენებთ):

ევროპა	აზია	ჩრდილოეთ ამერიკა	სამხრეთ ამერიკა	აფრიკა

5. დაასრულეთ წინადადებები:

ბაზარი სავაჭრო ადგილია, სადაც ______________________________

მყიდველები პროდუქტებს ______________________________

სპეციალურ ადგილს პროდუქტების დასაწყობად ______________________________

დახლებზე აწყვია ______________________________

6. მიუწერეთ მოცემულ ფორმებს სინონიმები:

ყველაზე დიდი ______________________

ყველაზე ლამაზი ______________________

ყველაზე ძლიერი ______________________

7. შეავსეთ ცხრილი თქვენი მონაცემების მიხედვით:

ქვეყანა:	
დედაქალაქი:	
რაიონი:	
ქალაქი ან სოფელი:	
უბანი:	
ქუჩა:	
სახლი:	

8. შეავსეთ ცარიელი უჯრები:

წარმომადგენელი (ადამიანი)	**პროდუქტი (საგანი)**
ქართველი	
	სომხური
	აზერბაიჯანული
რუსი	
ინგლისელი	
ბერძენი	
	გერმანული
ჩეხი	
იტალიელი	
თურქი	
	ამერიკული

9. მრავალწერტილის ნაცვლად ჩაწერეთ სათანადო სიტყვები:

მამაჩემის დედა არის ჩემი . . . .

მე დედაჩემის და მამაჩემის . . . . ვარ.

მამის ძმს ჰქვია . . . .

დედაჩემის მამა არის ჩემი . . . .

ჩემი ცოლის დედა ჩემი . . . .

ვაჟიშვილის ცოლს ჰქვია . . . .

ჩემი ბებიისთვის მე ვარ. . . . .

10. შეათანხმეთ რიცხვში:

ბიჭები მირბი . . . . . .

მგლები ყმუი . . . . .

ცაში ღრუბლები მოჩან . . . .

სახლთან ხეები დგა . . .

11. სათანადო ადგილას ჩასვით –კენ, -გან, -თვის, -თანავე თანდებულები

წელიწადი 365 დღის . . . . შედგება;

ჩემი დაბრუნების . . . . ყველაფერი მზად იყოს!

ალეკო სახლის . . . . გაიქცა;

მოსვლის . . . . . . ხელ-პირი გადავიბანე.

12. დაასრულეთ წინადადებები:

ბაზრობა სავაჭრო ადგილია, სადაც ______________________________

დახლებზე აწყვია ______________________________

გამყიდვლები საქონელს ______________________________

სპეციალურ ადგილს პროდუქტების დასაწყობად ______________________________

13. რომელ პირს განეკუთვნება მოქმედება? მოქმედს თუ სამოქმედიოს?

მკერავმა ტანსაცმელი შემიკერა. – ______________________________

ხვალ სურათს დაგიხატავ. – ______________________________

გიორგის საჩუქარი მივუტანე. – ______________________________

ჩემმა მეზობელმა სახლი აიშენა. – ______________________________

14. აღწერეთ სურათი. გამოიყენეთ სათანადო ფრაზები:

____

____

____

____

____

____

15. რომელი დაავადების სახელი იცით ქართულად? ჩამოთვალეთ.

დაავადებები	

16. შეცვალეთ ზმნები ისე, რომ აღარ დაგვჭირდეს კუთვნილების გამომხატველი ნაცვალსახელის ხმარება:

პური ჩემთვის დავჭერი – ______________________________

პური შენთვის დავჭერი – ______________________________

პური გიორგისთვის დავჭერი – ______________________________

შენ ჩემთვის პური დაჭერი - ______________________________

მე თქვენთვის პური დავჭერი - ______________________________

მე შენთვის პური დავჭერი - ____________________

შენ ჩვენთვის პური დაჭერი - ____________________

17. აწარმოეთ –ელ, -ოსან, მო -ე თავსართ-ბოლოსართების საშუალებით სპორტსმენთა აღმნიშვნელი სიტყვები:

თხილამური	→	
ფეხბურთი	→	
ვარჯიში	→	
ჰოკეი	→	

18. გადააკეთეთ მტკიცებითი წინადადება კითხვით წინადადებად:

ვანო შესანიშნავი ადამიანია.	
ხვალ ჭადრაკი უნდა ვითამაშო.	
ახლა დავისვენებ.	
თამაზი სახლში წავიდა.!	

19. მოცემული წინადადებები გადააკეთეთ ისე, რომ მოქმედებაში სხვა პირის (ფრჩხილებში ჩასმული სახელის) ჩართვას გადმოსცემდეს:

თამაზი სახლს აშენებს (მეგობარი).

____

ტარიელმა ხელ-პირი დაიბანა (დედა).

____

რიტამ ნაგავი გადაყარა (შეილს).

____

ყვავილებმა რხევა დაიწყეს (ქარი).

ზაზამ პური დაჭრა (ელენე).

---

20. ჩასვით ზმნის სათანადო ფორმები მრავალწერტილის ნაცვლად:

მალავს ბაგრატი თამაზს.	. . . . თამაზი.
დამალა ბაგრატმა თამაზი.	. . . . თამაზი.
დაუმალავს ბაგრატს თამაზი.	. . . . თამაზი.
მხატვარი სურათს ხატავს.	. . . . სურათი.
მხატვარმა სურათი დახატა.	. . . . სურათი.
მხატვარს სურათი დაუხატავს.	. . . . სურათი.

საჭირო კონსტრუქციები

1. ბიჭ . . ხელ . . . არ აკარებს.
   ბიჭ . . ხელ . . . არ დააკარა.
   ბიჭ . . ხელ . . . არ დაუკარებია.
2. ვაჟა . . ქუდ . . იხდის.
   ვაჟა . . ქუდ . . მოიხადა.
   ვაჟა . . ქუდ . . მოუხდია.

1. დღეგრძელობა

ზაზა დედამისს. . . . . .

ზაზამ ჩვენ დედა . . . .

2. მოტყუება

ვის . . . . ბიჭო შენ!

ამ კაცმა თქვენ . . . . !